Ἀριθ. 647 — Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ ΙΓ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΕ'. Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. ἐνάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Ἑτεοβίου 32. 22 Μαΐου 1888

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ. Α.

Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Δ'.

Ὁ ἀγαθὸς ταγματάρχης καθήμενος πλησίον τῆς κυρίας Ἐρβλαὶ ἦτο σφοδρῶς συγκεκινημένος ὡς ἠθοποιὸς ἐμφανιζόμενος διὰ πρώτην φορὰν εἰς ἄγνωστον αὐτῷ σκηνήν, ἡ δὲ συγκίνησίς του ἐφαίνετο ἐκδηλουμένη διὰ νευρικοῦ τινος σπασμοῦ, κινοῦντος τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμόν του καὶ σείοντος τὸν μύστακά του.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρετήρει τὴν ἀνεψιάν του καθημένην ἀντικρύ του, ἐνῷ πάντες οἱ συνδαιτυμόνες, ἐκτὸς τῆς Γιλβέρτης καὶ τῆς Ἐρρικέττας, ἐμειδίων μετὰ προσοχῆς τὴν ὄψιν καὶ τὰ κινήματα τοῦ ἀτυχοῦς ὑποψηφίου, ὅστις ἐφαίνετο ὑφιστάμενος οἱονεὶ ἐξέτασιν. Ὁ κτηνίατρος ἀπέτεινε λαθραῖα βλέμματα πρὸς τὸν συμβολαιογράφον, ὅστις ἵστατο ἀκίνητος, ὁ δὲ νεαρὸς Δυκᾶς, εὔτακτος ὡς πάντοτε καὶ μειδιῶν παρὰ τὴν θέλησίν του, καθήμενος ἐκεῖθεν τῆς οἰκοδεσποίνης, ἔκλινεν ἐκ διαλειμμάτων τὴν ξανθὴν κεφαλήν του διὰ νὰ σπουδάσῃ κάλλιον τὸν ταγματάρχην, οὗτινος δὲν ἔβλεπε εἰμὴ τὴν κατατομὴν τοῦ προσώπου, τὴν μακρὰν καμπύλην ῥῖνα καὶ τὸν μύστακα, τὸν κεχωσμένον ἐντὸς τῶν ἰσχνῶν παρειῶν του.

Ὁ νευρικὸς σπασμός, ἡ ἀδιάκοπος σπασμωδικὴ κίνησις ἐφαίνετο συνταράσσουσα τὴν ἀριστερὰν παρειὰν τοῦ Βερδιὲ καὶ ὁ Δυκᾶς, ὃν ἡ θέα τῆς Γιλβέρτης δὲν ἴσχυε νὰ παρηγορήσῃ, ἠσθάνετο τὴν ὄρεξιν νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν γειτονά του τὸν κτηνίατρον:

— Ἀλλ' εἶνε λοιπὸν ἡμιπλὴξ ὁ ὑποψήφιός σας; Κυττάξετέ τον καλά· φαίνεται παράλυτος ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τοῦ σώματος!

Προφανῶς ὁ Βερδιὲ ἔπασχεν. Ἡ ἀνεψιά του τὸ παρετήρησε καὶ τὸν ἠρώτησε μειλιχίως ἀλλὰ φυσικώτατα ἂν ἐξηκολούθει νὰ τὸν ἐνοχλῇ τὸ μόριον ἐκεῖνο τοῦ ἄνθρακος.

Ὁ Σαρβέ, ὅστις προΐστατο τοῦ προγεύματος μετὰ μεγαλείου ἤδη γερουσιαστικοῦ, διέκοψε σχεδὸν μετὰ γέλωτος τὴν νεανίδα.

— Ποῖον μόριον ἄνθρακος;

— Ἄ, ὁ σπινθήρ! ἐσυλλογίσθη ὁ Αἰμίλιος, χαίρων διότι ἔβλεπε τὸν ὑποψήφιον περιπίπτοντα εἰς τὸ γελοῖον.

Καὶ ὁ ταγματάρχης ἐρυθριῶν ὑπωσοῦν ὡς νὰ συνελαμβάνετο ἀτακτῶν, προσέβλεψε τὴν Γιλβέρτην μὲ ἦθος ἐπιπλήξεως, εἶτα εἶπε:

— Δὲν εἶνε τίποτε... ἀπολύτως τίποτε... Ὀλίγη σκόνη ἀπὸ τὴ μηχανὴ ἐμβῆκε εἰς τὸ μάτι μου... μέσα εἰς τὸ βάγόνι... Μὴ τὸ συλλογίζεσθε!.., εἶνε μηδαμινὸν πρᾶγμα.

— Θέλετε νὰ νίψετε τὸ μάτι σας μὲ ὀλίγον νερόν; εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ!.. Δὲν εἶνε τίποτε ὅλως διόλου!..

— Μὰ λοιπὸν αὐτὸς ὁ γέρο-παλληκαρᾶς ἦλθεν εἰς τὴν ἔπαυλιν διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὰς πληγάς του; ἐψιθύρισεν ὁ Δυκᾶς εἰς τὸ ὠτίον τοῦ Γκενώ. Δὲν τὸν πηγαίνουν καλίτερα εἰς τὸ νοσοκομεῖον, λέγω;...

Ὁ κτηνίατρος ἤρχισε νὰ εὑρίσκῃ ἀξιέραστον αὐτὸν τὸν παρισινόν, ὃν τὸ πεῖσμα ἔκαμνε νὰ λησμονῇ ὀλίγον τι τὴν σοβαρότητά του. Ἄλλως τε ὅμως καὶ αὐτὸς ὁ μέγας Πίττ ἴσως δὲν ἠστειεύετο ἐνίοτε;

Ἡ ἀνεψιὰ τοῦ ταγματάρχου εὐτυχῶς εἶχε ὀλιγωτέραν τὴν συναίσθησιν τοῦ γελοίου, ἢ πιθανῶς δὲν ἐφοβεῖτο. Ζητήσασα συγγνώμην παρὰ τῆς κυρίας Ἐρβλαί, ἠγέρθη καὶ ἐπορεύθη κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν θεῖόν της, παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ ἴδῃ μήπως ὁ ὀφθαλμός του ἦτο πολὺ ἠρεθισμένος.

— Ἐπιτρέπετε; εἶπεν ὁ Βερδιέ.

Ἠγέρθη, ἡ δὲ Γιλβέρτη ὡδήγησεν αὐτὸν πλησίον τοῦ παράθύρου διὰ νὰ παρατηρήσῃ καλλίτερα εἰς τὸ φῶς. Ἀνυψώθη ὀλίγον ἐπὶ τῆς ἄκρας τῶν ποδῶν, ὑπανήγειρε διὰ τῶν κομψῶν δακτύλων της τὸ βλέφαρον τοῦ ταγματάρχου καὶ διὰ μέσου τῶν πορφυρῶν χειλέων της ἐξέφερε πνοὴν οὐχὶ πολὺ ἰσχυράν, ἥτις ἀπεδίωξε τὸ μόριον τοῦ ἄνθρακος, τὸ διασχίζον τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Βερδιὲ καὶ καθιστῶν αὐτὸν ἐρυθρὸν ὡς τὸ αἷμα.

Ὁ Δυκᾶς παρετήρει πάλιν τὴν Γιλβέρτην ὡς πρὸ ὀλίγου ἐντὸς τοῦ βαγονίου. Ἦτο νεᾶνις ἐν ὅλῳ αὐτῆς τῷ γοήτρῳ καὶ τῇ ἀγνότητι τῆς ἡλικίας της, ἔχουσα τὴν διαύγειαν λίμνης κατὰ τὴν πρωΐαν τοῦ Μαΐου, πρὶν ἢ ἀκόμη καταπέσῃ εἰς αὐτὴν ἡ βροχὴ τῆς καταιγίδος. Ἐξεπλήρου ἐνώπιον ὅλων τὴν μικρὰν ἐκείνην ἐργασίαν της μετὰ χάριτος ἀταράχου, μὲ ὅλα τὰ μειδιάματα τοῦ κυρίου Καππόᾳ καὶ τὰς ἀστειότητας, αἵτινες ἦσαν ἕτοιμαι ν' ἀναπηδήσωσιν ἀπὸ τὰ χονδρὰ χείλη τοῦ Γκενώ.

Ἀλλ' ἡ Γιλβέρτη δὲν ἦτο οὔτε δειλὴ οὔτε τολμηρά. Ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ θεῖός της ἔπασχεν, δὲν ἤθελε νὰ τὸν βλέπῃ πάσχοντα περισσότερον καὶ ἐφύσα εἰς τὸν ὀφθαλμόν του, ἔστω καὶ ἂν ὅλοι οἱ συνδαιτυμόνες εὕρισκον τὸ τοιοῦτο γελοῖον. Δι' αὐτὴν ὁ Βερδιὲ ἦτο σχεδὸν παιδίον. Αὐτὸς ἐδίσταζε νὰ τὴν ὁδηγήσῃ εἰς Δαμμαρί, παρὰ τὴν πρόσκλησιν καὶ τὴν ἐπιμονὴν τῆς κυρίας Ἐρβλαί, καὶ αὐτὴ ἀπεναντίας εἶπε: «Πρέπει ἐν τούτοις νὰ εἶμαι καὶ ἐγὼ ἐκεῖ. Ποῖος θὰ σοῦ κάμῃ τὸν κόμβον τοῦ λαιμοδέτου σου;»

Ἐπεῖχε τόπον μητρὸς καὶ μάλιστα φιλοστόργου ἀπέναντι τοῦ ἀγαθωτάτου ἀλλ' ἥκιστα πρακτικοῦ ἐκείνου ἀνδρός, ὃν ἐλάτρευεν.

— Λοιπόν; . . . ἠρώτησεν ὁ Σαρβέ, ὅστις εὕρισκε τὸ ἐπεισόδιον ἀρκετὰ χυδαῖον. . . ἐπέρασε;

— Ἐντελῶς, ἀπήντησεν ὁ Βερδιὲ καθήμενος ἐκ νέου.

Ὁ γερουσιαστὴς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς τραπέζης ἔστελλε πρὸς τὴν Γιλβέρτην φιλοφρόνημα ἀρκούντως χυδαῖον. Ἄχ! πῶς ἤθελε νὰ ἔχῃ αὐτὸς τὸ μόριον τοῦ ἄνθρακος εἰς τὸν ὀφθαλμόν. φθάνει ὅμως νὰ ἤθελε ἡ δεσποινὶς Βερδιὲ νὰ τοῦ τὸ ἀφαιρέσῃ! Μιὰ πνοὴ τῆς δεσποινίδος Βερδιὲ ἦτο χάρις ἀνεκτίμητος. Τυχηρὸς ἦτο ὁ ταγματάρχης!

— Στοιχηματίζω, ταγματάρχα, ὅτι ἐπίτηδες ἐθέσατε αὐτὸ τὸ κομματάκι τὸ κάρβουνο εἰς τὸ μάτι, διὰ νὰ λάβετε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς ἀφαιρέσουν.

Καὶ ὁ κύριος γερουσιαστὴς ἐκύτταζε περὶ τὴν τράπεζαν μὲ ἦθος κατηυχαριστημένον, ὡς νὰ ἐζήτει παρὰ τῆς ὀμηγύρεως γέλωτα ἐπιδοκιμαστικόν, ὃν δαψιλῶς παρέσχον αὐτῷ ὁ Καππὸᾳ καὶ ὁ Γκενώ.

Ἀφ' ἑτέρου ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ᾐσθάνετο ὅτι ὅπως ἀνυψωθῇ ὁ ταγματάρχης Βερδιὲ εἰς τὴν ὑπόληψιν τῶν ἰσχυόντων ἐκείνων ἐκλογέων ἔπρεπε νὰ τὸν παρουσιάσῃ πρὸς αὐτοὺς ὑπὸ ἔποψιν ἀλλοίαν καὶ ὄχι ὑπὸ τὴν τοῦ ἁπλοϊκοῦ ἀνδρός, ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ὁποίου ἐξάγει ἡ ἀνεψιά του μόρια ἄνθρακος· γινώσκουσα δὲ ὅτι ἐν τῷ στρατιωτικῷ του βίῳ ὑπῆρχε μεταξὺ πολλῶν ἄλλων χαρακτηριστικῶν ἐπεισοδίων καὶ ἓν συγκινητικώτατον, τὸν παρεκάλεσεν αἴφνης καθ' ἣν στιγμὴν παρετίθεντο οἱ καρποὶ εἰς τὴν τράπεζαν, νὰ διηγηθῇ τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως τῶν τριῶν ἐργατῶν τοῦ ὀρυχείου τοῦ Μεόν, εἰς τὸν Λείγηρα . . . θὰ ἐνεθυμεῖτο βέβαια! . .

— Ἄ, ναί ταγματάρχα! εἶπεν ὁ Σαρβὲ ναί! τὴν διάσωσιν! . . . τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως! . . .

— Τῆς διασώσεως, καθ' ἣν ὁ ταγματάρχης διεδραμάτισε μέρος θαυμαστόν, κύριοι, εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα, λαλοῦσα εἰς τὴν τράπεζαν ὡς ἐν πολιτικῇ ὀμηγύρει.

Ὁ Σαρβὲ τότε ἐκραύγασεν ὅπως ἀκούσωσιν ὅλοι καὶ σιωπήσωσιν. Ὅλα τὰ βλέμματα τότε ἐστρέφοντο κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν Βερδιέ, ὅστις ᾐσθάνετο στενοχωρίαν πολὺ περισσοτέραν ἢ πρὸ ὀλίγου. Ὁ διπλασιασμὸς ἐκεῖνος τῆς προσοχῆς τὸν ἀνησύχει.

Ἄλλως τε, πρᾶγμα ἀληθῶς ἔκτατον διὰ τὸν ἐμφανιζόμενον κατὰ πρῶτον εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον, οὐδὲν ἄλλο τὸν ἠνώχλει τόσον ὅσον τὸ ν' ἀκούῃ νὰ γίνηται λόγος περὶ αὐτοῦ, νὰ βλέπῃ συγκεντρουμένην ἐπ' αὐτοῦ τὴν προσοχήν. Ἡ τρόπον τινὰ ἀγγελία τῆς κυρίας Ἐρβλαὶ τὸν ἔκαμνε νὰ αἰσθάνεται τὴν ἐπιθυμίαν ὅτως ταφῇ εἰ δυνατὸν ὑπὸ τὴν γῆν. Διότι ἡ ἀγγελία ἦτο πομπώδης. Ἡ Ἐρρικέττα ἤθελε νὰ ἐπιδείξῃ τὸν *ὑποψήφιόν* της. Αὐτὴ τὸν ἐξέλεξεν καὶ ἐπόθει νὰ ἐπικυρώσωσι καὶ οἱ ἄλλοι τὴν ἐκλογήν της.

Ὁ Αἰμίλιος Δυκᾶς ᾐσθάνετο νῦν διὰ τὸν ταγματάρχην εἶδός τι οἴκτου. Ἂν ἤθελον ἐπιπλήττει τὸν ἀξιόλογον ἐκεῖνον ἄνδρα ἐπὶ πονηρᾷ τινι πράξει, δὲν θὰ εἶχεν οὗτος τὸ ἦθος μᾶλλον ἀμηχανοῦν.

— Ἔχει τὸν λόγον ὁ ταγματάρχης Βερδιέ, εἰπεμετ' ἐπισημότητος ὁ Σαρβέ, ἐνθυμούμενος καὶ προσπαθῶν ν' ἀπομιμηθῇ τὴν στάσιν τοῦ προέδρου του ἐν τῇ γερουσίᾳ.

— Ὦ, σᾶς παρακαλῶ, ἂς μὴ ὁμιλήσωμεν περὶ αὐτοῦ, ἔλεγε μειδιῶν ὁ ταγματάρχης . . . Ἂς τὸ ἀφήσωμεν· εἶναι τόσον παλαιόν...!

Καὶ ἐπειδὴ ἡ περιέργεια παρεκίνει καὶ τὸν Δυκᾶ ὅπως ὅλους τοὺς ἄλλους:

— Ὦ! εἶπεν οὗτος, δὲν ὑπάρχει παραγραφὴ διὰ τὰς ἀγαθὰς πράξεις. Αὐτὸ μάλιστα τὸ πλεονέκτημα ἔχουν ἀπέναντι τοῦ ἐγκλήματος... Τί εἶνε λοιπὸν αὐτὴ ἡ διάσωσις, κύριε ταγματάρχα;

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Γιλβέρτης συνήντησαν τοὺς τοῦ νέου, προδήλως δ' ἔλεγον αὐτῷ μετ' ἀφώνου μειδιάματος: «Ἐμβάλλετε εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν τὸν ταλαίπωρον θεῖόν μου· ἀλλ' ἔχετε δίκαιον θέλοντες νὰ μάθετε τί ἔπραξεν· ἡ πρᾶξίς του ἦτο πολὺ καλή.»

— Ἔλα λοιπόν, ταγματάρχα, ἐμπρός! εἶπεν ὁ κύριος Καππόᾳ. Τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως!

— Τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως! τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως! ἐπανέλαβεν ὁ Γκενὼ τύπτων τὴν λαβὴν τοῦ μαχαιριοῦ του ἐπὶ τῆς ἐπιτραπεζίου ὀθόνης, ὡς νὰ ἤθελε νὰ συνοδεύσῃ διὰ τοῦ κρότου τούτου ἄσμά τι.

— Σᾶς παρακαλῶ! εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαὶ μὲ τὴν θωπευτικὴν φωνήν της εἰς τὸ ἐρυθρὸν ὠτίον τοῦ Βερδιέ.

Ὤφειλε νὰ ἐνδώσῃ. Ὁ ταγματάρχης ὕψωσεν ἐλαφρῶς τοὺς ὤμους καὶ ὡς νὰ ὡμίλει περὶ τρίτου προσώπου, περὶ συμβάντος, ὅπερ ἀνέγνωσε τὴν πρωΐαν εἰς τὰς ἐφημερίδας ἢ περὶ παλαιοῦ ἀνεκδότου λησμονηθέντος, ἀνεμνήσθη τοῦ γεγονότος, ὅπερ ὑπηνίχθη πρὸ μικροῦ ἡ κυρία Ἐρβλαί. Ὦ! ἄλλως τε ἦτο αὐτὸ πρᾶγμα ἁπλούστατον! . . Μία καλὴ τύχη ἐν τῷ στρατιωτικῷ του σταδίῳ, μάλιστα, μία σύμπτωσις ἁπλῶς ἀγαθή, διότι εἶχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ διασώσῃ μερικοὺς δυστυχεῖς ἐργάτας ἀπὸ τὴν καταβύθισιν ἑνὸς ὀρυχείου, ὅπου ὀλίγου δεῖν ἐφονεύοντο. Παρῆλθον ἔκτοτε δεκαεπτὰ ἔτη., δεκαοκτὼ μάλιστα· συνέβη τὸ γεγονὸς κατὰ τὸ 1866. Ὁ Βερδιὲ ἦτο τότε λοχαγὸς καὶ εὑρίσκετο εἰς Μεὸν πλησίον τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἀσχολούμενος μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς πυροβολαρχίας του εἰς γυμνάσια πυροβολικοῦ, ὅτε εἰς τὸ ὀρυχεῖον τοῦ Μεὸν ἐπῆλθε καταβύθισις προξενηθεῖσα ἐκ τῆς ἐκκρήξεως ἀερίου μετὰ παταγώδη ἐκπυρσοκρότησιν.

— Ἡ ἔκκρηξις ὡμοίαζε μὲ τὸν κρότον γιγαντιαίου τηλεβόλου... μὲ τὴν ἀνάφλεξιν πυριταποθήκης... Ἦτο βράδυ... ὁ μηχανικὸς καὶ ὁ ἀρχιεργάτης εὑρίσκοντο εἰς τὸ ὀρυχεῖον. . . Ὁ μηχανικὸς ἤθελε νὰ ἐξετάσῃ κάποιαν ἐπιδιόρθωσιν εἰς τὰ ἰκριώματα... Ἡμεῖς ἤμεθα κατηυκλισμένοι εἰς τὴν ἔπαυλιν... Ὅταν ᾐσθάνθημεν νὰ τρέμῃ ἡ γῆ ὡς νὰ ἐπρόκειτο νὰ σχισθῇ, εἷς τῶν ἀνδρῶν τοῦ λόχου μου μοῦ εἶπε: «Λοχαγέ, δυστύχημα βέβαια θὰ συνέβη... Στοιχηματίζω ὅτι κάτι ἔγεινεν εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον!» Πηγαίνομεν εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον. Ὀλόγυρα εἰς τὸ στόμιον ἔτρεχεν ἕνα πλῆθος κατάμαυρον. Αἱ γυναῖκες ἐφώναζαν. Οἱ ἐργάται ἕτοιμοι νὰ καταβοῦν, ἐδείκνυον τὰς ἀντιναχθείσας ἐκ βάθους κοφφίνους ὡς σφαίρας ἐκ φελλοῦ διὰ μέσου σωλῆνος... Ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἔντρομον συνωθεῖτο πέριξ εἰς τὴν χαίνουσαν μαύρην τρύπαν, εἰς τὸ βάθος τῆς ὁποίας ἦτο ὁ θάνατος... Μοῦ φαίνεται ὅτι βλέπω ἀκόμη, ἔλεγεν ὁ Βερδιὲ ἐξαπτόμενος βαθμηδόν, τοὺς φανοὺς ὁποῦ ἐπηγαινοήρχοντο ὡς φωσφόροι ἀτμίδες καὶ τοὺς θαρραλέους ἐργάτας οἱ ὁποῖοι ἐπροσπάθουν νὰ καταβοῦν ἀπὸ τὴν σχισμὴν διὰ νὰ σώσουν τοὺς συντρόφους των... Ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἤθελαν ν' αὐτοκτονήσουν. Τὸ ἀέριον ἀνήρχετο ὡς δηλητήριον ἀπὸ τὸ ὀρυχεῖον... Ἐχρειάσθη νὰ κατασκευασθῇ πρόχειρον νοσοκομεῖον δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἠθέλησαν νὰ καταβοῦν καὶ ἐκ τῶν ὁποίων δυὸ οἱ καϋμένοι!.. ἀνεσύρθησαν νεκροὶ ἐξ ἀσφυξίας. Ἦτο παροῦσα καὶ ἡ μητέρα ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ὁποῦ τοῦ ὡμίλει καὶ τὸν ἐφίλει ταυτοχρόνως: «Παιδί μου!.. Κλήμη!.. ὑπέμου!..» Ἀλλὰ ναί! ἦτο νεκρὸς ὅπως καὶ ὁ ἄλλος. Ἐσυλλογιζόμουν μὲ πόνο εἰς τὴν καρδιὰ πόσοι νὰ ἦσαν ἀκόμη ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ βάθους τῆς ὀπῆς... ἐκεῖ, ὑποκάτω ἀπὸ τὴν γῆν! Πόσοι;... Ὁ μηχανικός, ὁ ἀρχιεργάτης, ὁ ἱπποκόμος τῶν ἵππων τοῦ ὀρυχείου, τέσσαρες ἄλλοι ἐργάται... Ἕνα παιδί... Ὀκτὼ ἐν συνόλῳ καυμένοι ἢ δηλητηριασμένοι! . . Ὡστόσον ἔπρεπε νὰ τοὺς ἀνασύρωμεν ζῶντας ἢ νεκρούς. Τότε ἰδοὺ τί ἔγεινε· δὲν ἔκαμα κανένα μεγάλον πρᾶγμα· εὑρισκόμουν ἐκεῖ καὶ ἀφοῦ ὁ μηχανικὸς ἐχάθη ἐξ αἰτίας τοῦ δυστυχήματος, ἤμουν ὁ φυσικὸς ἀρχηγὸς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἤθελον νὰ καταβοῦν μὲ κίνδυνον ἔστω νὰ μείνουν νεκροί· ἔπειτα εἶχα καὶ τοὺς στρατιώτας μου... Καταβαίνομεν εἰς τὸ ὀρυχεῖον ἔτσι... εἰς τὴν τύχην, καὶ ψάχνομεν εἰς τὰ σκοτεινὰ μέσα εἰς τὰς στοάς, διότι αἱ λυχνίαι δὲν ἔφεγγον πλέον... Ἄ! σᾶς βεβαιῶ ὅτι δὲν ἦτο εὐχάριστον πρᾶγμα ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ σωροὶ τοῦ ἄνθρακος, τὰ σπασμένα ξύλα τῶν ἰκρίων, τὸ θέαμα ἐν συνόλῳ τῆς καταστροφῆς... Ἕνας ἀπὸ τοὺς πυροβολητάς μου ἐσυντρίφθη ἀπὸ ἕνα μεγάλον ὄγκον, ὁποῦ ἀπεσπάσθη ἀπὸ τοὺς τοίχους . . . Οὔτε κἂν τὸν εἴδαμεν... Ἐπροχωρούσαμεν, ἐπηγαίναμεν μέσα εἰς τὸ σκοτάδι καὶ ἐφωνάζαμεν... «Εἶνε κανένας ἐδῶ;» Μίαν φορὰν ἐκλονίσθην καὶ ἔπεσα... Εἶχα σκοντάψει ἐπάνω εἰς ἕνα πτῶμα.

Ὁ ταγματάρχης ὡς νὰ κατελαμβάνετο ἀπὸ τὴν παλαιὰν ἐκείνην συγκίνησιν ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει, ὡμίλει ἤδη μετὰ τῆς εὐγλωττίας ἐκείνων, οἵτινες παριστῶσι τὰ πράγματα, ἅτινα εἶδον ἰδίοις ὄμμασι καὶ μὴ συλλογιζόμενος πλέον τοὺς ἀκροατάς του, ἐνόμιζεν ὅτι εὑρίσκετο ἀκόμη ἐντὸς τοῦ ὀρυχείου τοῦ Μεόν, διαμένων δεκαπέντε ὥρας ἐν αὐτῷ, ψαύων ἐντὸς τοῦ σκότους, ἐντὸς τῆς δυσωδίας καὶ τῶν ἐρειπίων, λοχαγὸς τριακοντούτης τὴν ἡλικίαν, ὁδηγῶν τοὺς στρατιώτας του πρὸς διάσωσιν τῶν ἄλλων ἐκείνων στρατιωτῶν τῶν ὑπογείων μαχῶν. Ἐνόμιζεν ὁ Βερδιέ, οὕτινος τὸ πνεῦμα ἀφίστατο νῦν πόρρω τοῦ ἑστιατορίου τῆς κυρίας Ἐρβλαί, ὅτι κατεγίνετο ἀκόμη ἐπιμόνως ἐξερευνῶν τὰ ἐρείπια, ἐξάγων κάτωθεν τῶν σωρῶν ὄντα ἀπηνθρακωμένα σμικρυνθέντα ἐκ τοῦ πυρός. Καὶ ἐξήπτετο ἀκόμη, μετὰ δεκαοκτὼ ἔτη παρεργιζόμενος,

μεταδίδων εἰς τοὺς ἀκροωμένους αὐτὸν τὴν ἀνησυχίαν καὶ τὴν ὀργήν του, ἐξήπτετο ἐπὶ τῇ στυγερᾷ ἰδέᾳ ὅτι ἔμελλε ν' ἀνεύρῃ ἐκεῖ πτώματα καὶ οὐδὲν πλέον . . . Τὸ πτῶμα τοῦ ἀρχιεργάτου, τὸ πτῶμα τοῦ μηχανικοῦ μετὰ τοῦ πίλου του κεκαυμένου ἐπὶ τοῦ μελανοῦ προσώπου του, τὰ πτώματα τῶν ἵππων, τὰ πτώματα τῶν ἐργατῶν . . . Εἶτα αἴφνης ὑπὸ σωρόν τινα, συνεσταλμένος ὑπὸ τὰ ἐρείπια, ἀναμένων τὸν θάνατον ἀνευρέθη εἰς ἀνήρ. Πρῶτος ὁ Βερδιὲ ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἐξήγαγεν ἀπὸ τῆς ἀπαισίου ἐκείνης κρύπτης . . .

— Τὸ φοβερὸν ὅμως ἦτο ὅτι εἰς τῶν ἐργατῶν ὅτε ἔσυρα τὸν δυστυχῆ ἀνέκραξε : «Μπᾶ ! ὁ Γκομπὲρ εἶνε ! » Καὶ ὁ Γκομπὲρ μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ τι ἐκ τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς ἐκείνης ἠρώτα ἠλιθίως, ὡς ἄνθρωπος ἐξεγειρόμενος ἀπὸ βαθὺν ὕπνον ποῖος τοῦ ὡμίλησε ; . . . Ποῖος ; . . . «Ἐγὼ ὁ Λορῖνος, δὲν μὲν ἀναγνωρίζεις λοιπόν ;.. Καὶ πῶς νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ ὁ δυστυχής ! . . . Φρίττω ὅταν τὸ συλλογίζομαι. Εἶχε τὰ μάτια καυμένα, δύο μεγάλας ὀπὰς αἱματηρὰς εἰς τὸ πρόσωπον. Ἦτο τυφλὸς ὁ Γκομπέρ !

Ὁ Βερδιὲ ἦτο πράγματι εὔγλωττος διηγούμενος καὶ ἀναπαριστῶν ζωηρῶς τὰ γεγονότα, ὧν ἀνεμιμνήσκετο. Κατόπιν ἐπῆλθεν ἡ περιγραφὴ τοῦ κοπιώδους ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς διασώσεως καὶ ἄλλων ἐπιζώντων θυμάτων, ὧν ἠκούοντο αἱ στοναχαὶ καὶ οἵτινες ἐψυχορράγουν ὑπὸ τὰ συντρίμματα. Προθύμως κατεγίνοντο πάντες περὶ τοῦτο, οἱ ἐργάται ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ τῆς συνήθους ἐργασίας των, οἱ στρατιῶται ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ γυμνασίων, ἐξήγαγον δύο ἄλλους ἄνδρας καὶ τὸ μικρὸν παιδίον, τὸ ταλαίπωρον τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ ἐπείνα, ἔδακνε τὴν περὶ τοὺς νεφροὺς του δερματίνην ζώνην . . . Ὁ Βερδιὲ διετήρει ἀκόμη εἰς τὴν οἰκίαν του ἐν τῇ ὁδῷ Μανσὰρ τὴν λωρίδα ἐκείνην, φέρουσαν εἰς τὸ μέσον τὰ ἴχνη τῶν ὀδόντων τοῦ παιδίου. Ἐν συνόλῳ εἶχον διασωθῆ τέσσαρες ἄνθρωποι ἐκ τοῦ θανάτου, τοῦ προερχομένου ἐκ τοῦ ἀερίου ἢ ἐκ τῆς καταπτώσεως, τρεῖς οἰκογενιάρχαι καὶ ἓν παιδίον. Περὶ τὴν κατεστραμμένην κρηπῖδα τοῦ φρέατος ὅτε ἀνῆλθον, ἐφαίνοντο, ὄμματα βλοσυρά, πρόσωπα γυναικῶν σπασμωδικῶς ἠλλοιωμένα . . . Ἦσαν ἀπέλπιδες χῆραι καὶ ὀρφανὰ ἀτυχῆ προσκολλώμενα περιδεῶς εἰς τὰς ἐσθῆτας τῶν μητέρων των. Τέλος πάντων ὅμως ἔγεινεν ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ γείνῃ. Ἐξήχθησαν οἱ τέσσαρες τεθαμμένοι καὶ ραγδαῖα καὶ ἠχηρὰ φιλήματα ἀπετίθεντο ἐπὶ τῶν μελανῶν παρειῶν τοῦ παιδίου, ἐνῷ οἱ τρεῖς ἄνδρες ἀκόμη ζαλισμένοι, ἠσθάνοντο ἀπαθῶς ρέοντα ἐπὶ τοῦ σώματός των τὰ δάκρυα τῶν γυναικῶν. « Ὅλον τότε τὸ πλῆθος τῶν ταλαιπώρων αὐτῶν ἀνθρώπων προέβη εἰς διαδήλωσιν ὑπὲρ τῶν στρατιωτῶν μου. Τί διαδήλωσις ! Ἔπρεπε ν' ἀκούσετε ! . . . «Ζήτωσαν οἱ πυροβολητα ! . . Εὖγε !.. Ζήτω ὁ στρατός !» Καὶ οἱ καϋμένοι οἱ πυροβοληταί, οἱ ὁποῖοι εἶχον καταβῆ τὴν νύκτα καὶ ἐξήρχοντο μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς θαμβωμένους τὸ μεσημέρι, ὑπὸ τὸν ἥλιον, μετὰ δεκαπέντε ὥρας μάχης, τὰ εἶχον χάσει σχεδὸν καὶ ἔλεγεν πρὸς τὰς γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐφίλουν τὰς χεῖρας : «Μὰ διατί ; διατί ; Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον ! Ἔλατε δά ! . . Αὐτὸ εἶνε τὸ καθῆκόν μας!» Καὶ πράγματι τὸ καθῆκόν μας αὐτὸ ἦτο !

— Ἐρωτήσατε τὸν Φουρνερέλ, προσέθηκεν ὁ ταγματάρχης. Πρέπει νὰ ἐνθυμῆται καὶ αὐτὸς τὸ συμβὰν τοῦ Μεόν.

— Ὁ Φουρνερέλ ;

— Ὁ λατόμος τοῦ Σαλλύ ; ἠρώτησεν ἡ Ἐρρικέττα.

— Ἰσχύει πολὺ μεταξὺ τῶν ἐργατῶν, προσέθηκεν ὁ Γκενώ.

— Οὐδέποτε μοῦ ἔκαμε λόγον περὶ τοῦ Μεόν εἶπεν ὁ Σαρβέ

— Καὶ ὅμως ἔδειξε τότε λαμπρὰν διαγωγήν. Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀπὸ ἐκείνους ὅπου καυχῶνται, εἶπεν ὁ Βερδιὲ. Πρέπει νὰ ὑπάρχουν τοιοῦτοι ἄνθρωποι διὰ νὰ ἀφίνουν τοὺς ἄλλους νὰ προσδεύουν!

Παρεφέρετο προφανῶς λέγων τὸν ἐγγικτικὸν αὐτὸν λόγον, διότι τὸ τοιοῦτο δὲν ἦτο σύνηθες εἰς τὸν χαρακτῆρά του. Ἐλησμόνησε τὴν ἀφιλοκερδείαν του καὶ ἐσταμάτησε τὴν διήγησιν χωρὶς νὰ προσθέσῃ ὅτι ἀφοῦ ἐρριψοκινδύνευσε τὴν ζωήν του, ἐπέμεινε παρὰ ταῖς χήραις ἐκείναις ὅπως πείσῃ αὐτας νὰ δεχθῶσι τὸ πτωχὸν βαλάντιόν του μὲ τὰ ὀλίγα του χρήματα, αἱ αἱ δὲ ταλαίπωροι ἐκεῖναι ἀποκτηνωθεῖσαι ἐκ τῆς θλίψεως καὶ ἐγκαρτερεῦσαι ἀπήντων αὐτῷ «Εὐχαριστοῦμεν. δὲν ἔχουμε ἀνάγκην ἀπὸ τίποτε. Θὰ μᾶς δώσῃ σύνταξιν τὸ ταμεῖον τῶν βοηθημάτων τοῦ ὀρυχείου.

Ἀλλ' ὅτι δὲν ἔλεγε ὁ Βερδιὲ εὐχερῶς ὑπενοεῖτο καὶ ὁ Αἰμίλιος Δυκᾶς συγκεκινημένος μὲ ὅλον τὸ βρεττανικόν του ρλέγμα, παρετήρει ὅτι τὰ βλέμματα νῦν τῆς ὁμηγύρεως τὰ προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ δὲν εἶχον τὴν προτέραν ἔκφρασιν τῆς εἰρωνείας καὶ τῆν ἐκπλήξεως.

Ὁ Μεδερίκος Σαρβὲ ἐφαίνετο ἀναζητῶν φράσιν τινὰ φιλοφρονητικήν, ἣν δὲν εὕρισκε καὶ ὁ συμβολαιογράφος Καπποά, ἀγαπῶν τὰς γενναίας πράξεις, ἐφαίνετο προδήλως βεβυθισμένος εἰς βαθύτατον θαυμασμόν.

Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ὑπερχαίρουσα, ἐνόμισεν ὅτι ἦτο καλὸν νὰ τελειώσῃ ἡ σκηνὴ μὲ αὐτὴν τὴν ἀγαθὴν ἐντύπωσιν καὶ ἠγέρθη ἐκ τῆς τραπέζης λέγουσα ὅτι ἦτο πολὺ συγκεκινημένη. Καὶ διετέλει πράγματι ἐν συγκινήσει. Ἡ Γιλβέρτη

ἠκτινοβόλει ἐξ ὑπερηφανείας.

Ὁ Καπποὰ ἔλεγε κρυφίως πρὸς τὸν Γκενὼ τινάσσων ἅμα ψιχία τινὰ ἄρτου ἀπὸ τῆς ἀναξυρίδος του.

— Τί νὰ σοῦ εἰπῶ ! μοῦ φαίνεται, ὅτι κάτι ἀξίζει αὐτὸς ὁ ἀνθρωπίσκος ! Ἀλλ' ὁ κτηνίατρος μᾶλλον δύσπιστος, ἀπήντα :

— Ναί, ἀλλὰ μὲ ὅλ' αὐτὰ δὲν μᾶς εἶπε ἀκόμη ποῖον εἶνε ἀκριβῶς τὸ πολιτικόν του φρόνημα.

Ἀφοῦ ἔλαβε τὸν βραχίονα τοῦ ταγματάρχου ὅπως μετεβῆ ἀπὸ τοῦ ἑστιατορίου εἰς τὸν πρὸς τὸν κῆπον ἀνάβαθρον, ἡ Ἐρρικέττα μετ' ἐλαφροῦ μειδιάματος ἀπηυθυνε τοὺς ἑξῆς λόγους πρὸς τὸν Δυκᾶς :

— Λοιπὸν, φίλτατε Πὶττ (ὁ Αἰμίλιος ἐμειδίασε βρενθυόμενος) σᾶς παρετήρουν ἐνῷ ὁ ταγματάρχης ὡμίλει καὶ εἶδα ὅτι εἴχετε εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ὀφθαλμοῦ σας . . . .

— Κανὲν μόριον ἄνθρακος ;...

—Κακέ! ὄχι,ὄχι!. ἓν μικρόν, πολὺ μικρὸνδάκρυ.

Ὁ νεαρὸς πολιτευόμενος προσεπάθησε νὰ γελάσῃ.

— Δακρύω ἐνίοτε, εἶπε καὶ ὀσάκις ἀκούω εἰς τὸ θέατρον Ἀμπιγκὺ κανὲν μελοδραμάτιον, ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε.

— Ὦ ! σεῖς, εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα, μνησικακεῖτε πρὸς τὸν ταγματάρχην διότι εἶνε ὑποψήφιος !...

— Σᾶς διαβεβαιῶ !

— Μὴ τὸ ἀρνῆσθε ! Πᾶσα φιλοδοξία εἶνε ἐπιτετραμμένη. Ἔχετε ὅμως ὑπομονήν· θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ σειρά σας.

— Ἡ σειρά μου νὰ διαδεχθῶ τὸν Βερδιέ ; εἶπεν ὁ Σαρβέ. Ἐπροτίμων νὰ διαδεχθῶ τὸν Σαρβέ !

— Λαίμαργε !

— Εἰπέτε με κάλλιον γνώστην τοῦ καλοῦ φαγητοῦ... μετὰ τοιοῦτο πρόγευμα !

Ἤδη οἱ δαιτυμόνες ἔπινον τὸν καφὲν ἐπὶ τοῦ προστόου. Στέγη ἐλαφρά, εἰς ἣν ἀνερριχῶντο ἐπὶ τῶν κιόνων ἀνέρπουσαι ροδαῖ ἐπέρριπτεν ἐπ' αὐτῶν σκιὰν προφυλάττουσαν αὐτοὺς ἀπὸ τὸν θερμὸν τοῦ ἰουλίου ἥλιον.

Ὁ Σαρβὲ παρετήρησε τὸ ὡρολόγιόν του καὶ συνεβούλευσε ταπεινῇ τῇ φωνῇ τὴν Ἐρρικέτταν νὰ διατάξῃ νὰ ζεύξωσι τοὺς ἵππους. Δὲν ἔπρεπε νὰ χάνωσι καιρόν. Ἀπὸ τῆς δευτέρας ὥρας μέχρι τῆς ἕκτης ὁ ταγματάρχης ἔπρεπε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς δύο ἐκλογικὰς ὁμηγύρεις καὶ τὴν ἑσπέραν κατὰ τὴν ὀγδόην ὥραν ν' ἀντιμετωπίσῃ καὶ τρίτην.

— Ἀπὸ τώρα ; εἶπεν ἀφελῶς ὁ ταλαίπωρος Βερδιέ.

— Ναί, ναί!. Καὶ ἄλλην ἡμέραν θὰ ἔχωμεν περισσοτέρας ἀκόμη !..

Ὦ ! ὁ καιρὸς ἐπείγει! Ὁ Γκαροὺς ἐνεργεῖ !.. Νυτοσχεδιάσαμεν αὐτὰς τὰς ὁμηγύρεις... κατὰ γράμμα τὰς νυτοσχεδιάσαμεν !.. Καὶ δὲν ἐτελειώσαμεν ἀκόμη !

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, εἶπεν ὁ ταγματάρχης· ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη...

Ὑπέμενε τὰ πάντα καρτερικῶς. Θ' ἄφινε νὰ τὸν μεταφέρωσιν ὡς δέμα ἐμπορευμάτων καὶ θὰ ἐλάμβανε τὸν λόγον, ὅτε ἦτο ἡ κατάλληλος στιγμή, ἀφοῦ ἐθεώρει τὸ πρᾶγμα οἱονεὶ στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν. Ἀλλ' ὅμως μετενόει ἐνδομύχως ἐκ τῶν προτέρων διότι ἀφέθη εἰς τοιοῦτο τόλμημα. Ἦτο τόσον καλὰ εἰς τὴν οἰκίαν του ἐν τῇ ὁδῷ Μανσὰρ, ὅτε ἐκάπνιζε τὴν καπνοσύριγγά του παρὰ τὸ παράθυρον παρατηρῶν τὰς ἡνθισμένας ροδωνιάς του !

Ἦτο βίος ἐγωϊστικὸς αὐτός, εἶνε ἀληθές· ἀφοῦ δέ, ὡς ἐφαίνετο, εἶχε καθῆκον νὰ παλαίσῃ κατὰ τοῦ Γκαρούς, θὰ ἐπάλαιεν. Προητοιμάζετο ἀπὸ τοῦδε διὰ τὴν πρώτην προσβολήν· περιστοιχίζοντες καὶ ἐρωτῶντες αὐτὸν ὁ Γκενὼ μὲ τὸ ἀπότομον ἦθός του καὶ ὁ συμβολαιογράφος Καπποὰ μᾶλλον ἐπιτήδειος, προέβαλλον αὐτῷ, ροφῶντες ἅμα ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸν καφὲν των τὰ σοβαρώτατα τῆς πολιτικῆς ζητήματα ἓν πρὸς ἕν. Ὁ Βερδιὲ, ὃν περιεκύκλουν οἱ προσκεκλημένοι τῆς κυρίας Ἐρβλαὶ ἐφαίνοντο ἐπτοημένος κάπως ἀπέναντι τόσης πολιτικῆς πληθώρας. Τὸ διάσημον ἐπιχείρημα τοῦ Γκενὼ ἀντήχει συνεχῶς ὡς κωδωνοκρουσία: «Ἐκλογὴ κατὰ νόμους !» ὁ δὲ κύριος Καπποὰ μετὰ θαυμαστῆς ἐπιδεξιότητος μεταίβαινεν ἀπὸ τοῦ ζητήματος τοῦ ἰσοζυγίου ἐν τῷ προϋπολογισμῷ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ Τογκίνου. «Πάντα ταῦτα ἦσαν σοβαρά, σοβαρώτατα.» Ποία ἦτο ἡ περὶ αὐτῶν σαφὴς γνώμη τοῦ ταγματάρχου; Καὶ ὁ Βερδιὲ συνησθάνετο ἐκ τοῦ τόνου τῆς ἐρωτήσεως ὅτι δὲν ἦτο πλέον συνομιλία, ἀλλ' ἐξέτασις. Τὰ πονηρὰ ὄμματα τῶν παρεστώτων ἠρεύνων τὸ βλέμμα του καὶ ἐφαίνοντο διαπερῶντα τρόπον τινὰ τὸ δέρμα του ὡς τρύπανα. Εὑρίσκετο αὐτόχρημα ἐνώπιον ἀνακριτῶν. Διὰ τῆς σιγῆς αὐτῶν ὁ Γκενώ, ὁ Καπποὰ καὶ οἱ προσκεκλημένοι τὸν ἀνέκρινον ἐπισήμως. Ὁ Βερδιὲ ἀπήντα ὅπως ἠδύνατο κάλλιον, μὲ εἰλικρίνειαν, ὀσάκις δὲ ἡ ἀπάντησις ἠυχαρίστει κατὰ πάντα τὸν Καπποά, ἤρεσκε μετρίως εἰς τὸν Γκενώ, καὶ τἀνάπαλιν. Διάβολε ! ἂν δύο ἄνδρες τόσον ὀλίγον συνεφώνουν ὡς πρὸς τὰ ζητήματα τί θὰ ἐφρόνει τάχα ὁμήγυρις ἀποτελουμένη ἐκ διακοσίων ἢ τριακοσίων ἐκλογέων.

Τὸ τοιοῦτο ὁ ταγματάρχης ἔμελλε νὰ μάθῃ μετ' ὀλίγον διότι ὁ Σαρβὲ προσελθὼν καὶ φορῶν τὸν πίλον ἐπὶ κεφαλῆς ἔλεγεν ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ ἐκκινήσωσιν.

Οἱ ἵπποι ἐκρόαινον ἤδη πρὸ τῆς κιγκλιδω-

τῆς θύρας ἀνυπόμονοι. Ἐπρόκειτο νὰ μεταβῶσι κατ' ἀρχὰς εἰς Σαλλύ, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ *Χρυσοῦ Λέοντος*, ὅπου καὶ ὁ Γκαρούς ἔμμελλεν ἴσως νὰ μεταβῇ. Ὁ Καππὸὰ καὶ ὁ Γκενὼ, ὡς ἀποτελοῦντες μέρος τῆς ὑπὲρ τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ Βερδιὲ ἐπιτροπῆς, ἔπρεπε νὰ συνοδεύσωσι τὸν ὑποψήφιον.

Ὁ Αἰμίλιος Δυκᾶς ἐζήτησε νὰ συμμετάσχῃ τῆς ἐκδρομῆς, καθότι ἐνδιεφέρετο περὶ τῆς ἐκλογῆς ταύτης καὶ τίς εἶδεν; ἠδύνατο ἴσως ἐν ἀνάγκῃ νὰ δώσῃ καὶ μερικὰς συμβουλάς.

Ὁ κ. Καππὸὰ καὶ ὁ Γκενὼ ἐκαθησαν τότε παραπλεύρως ἐν τῷ ὀχήματι τοῦ Σαρβέ, ὁ δὲ τέως βουλευτὴς παρεκάλει τὸν Βερδιὲ νὰ περάσῃ πρῶτος. Ἂν καὶ οὗτος ἠρνεῖτο, θέλων εὐγενῶς να παραχωρήσῃ τὴν θέσιν του εἰς τὸν γερουσιαστὴν ἐπὶ τῶν μαλακῶν καθισμάτων τῆς ἁμάξης τῆς κυρίας Ἐρβλαί.

— Ἐμπρὸς λοιπὸν! ἐμπρὸς λοιπόν! ἔλεγεν ὁ Δυκᾶς πάντοτε ἐπιτετηδευμένος. Σεῖς εἶσθε ὁ ἥρως τῆς ἑορτῆς. Περάσατε πρῶτος ταγματάρχα.

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, ἀπήντησε τότε δειλῶς ὁ Βερδιέ.

Ἐνῷ δὲ ἀνήρχετο, ὠλίσθησεν ὁ ποῦς του ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου, ἐκλονίσθη καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἑνὸς γόνατος, ὁ δὲ πώγων του ἔψαυσε σχεδὸν τὸν τροχὸν τῆς ἁμάξης. Ἐνόμισαν ὅτι ἐπληγώθη καὶ ἡ Ἐρρικέττα ἀκουσίως ᾐσθάνετο ἀνερχόμενον ἐπὶ τὰ χείλη της νευρικὸν γέλωτα.

Ἀλλὰ μετὰ σπουδῆς ὁ ταγματάρχης ἀνηγέρθη καὶ εὐχαριστῶν διὰ μειδιάματος τὴν προσδραμοῦσαν Γιλβέρτην, ἀπετίναξε διὰ τοῦ ἀντιστρόφου μέρους τοῦ χειροκτίου του τ' ἀπομείναντα ἐπὶ τῆς μελανῆς ἀναξυριδος του ἴχνη τοῦ χώματος.

— Ἐκτυπήσατε, ταγματάρχα; ἠρώτησεν ἡ κυρία Ἐρβλαί.

— Καθόλου, καθόλου εὐχαριστῶ...

— Εἷς Ρωμαῖος εἰς τὴν θέσιν σας ἤθελεν ὀπισθοχωρήσῃ, εἶπεν ὁ Δυκᾶς. Νὰ πέσῃ κανεὶς χαμαὶ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἐκκινεῖ, εἶνε κακὸς οἰωνός.

— Παράξενος ὑποψήφιος! ἤρχισε νὰ λέγῃ ὁ Γκενὼ ἐντὸς τοῦ ὀχήματος τοῦ Μεδερίκου Σαρβέ... Ἀρχίζω νὰ φοβοῦμαι!... Ἐκεῖνος ὁ διαβολευμένος ὁ Γκαρούς εἶνε ἱκανὸς νὰ τὸν καταβάλῃ! Ὅπως δήποτε ὅμως (προσέθηκεν ἐπανερχόμενος εἰς τὴν πρώτην του ἰδέαν) ἔχει τὸν χρυσοῦν σταυρὸν τοῦ Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς καὶ αὐτὸ κάμνει πάντοτε καλὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πρόγραμμα.

Αἱ δύο ἅμαξαι ἐξεκίνησαν ταυτοχρόνως, ἐνῷ ἡ Ἐρρικέττα ἔλεγε: «Καλὴν ἐπιτυχίαν!» ἡ δὲ Γιλβέρτη ὠχροτάτη, περισσότερον συγκεκινημένη ἀφ' ὅσον ἤθελε νὰ φαίνηται διήρχετο διὰ τοῦ κήπου ὑπὸ τὸ ἀλεξήλιον, δι' οὗ ἔσκεπεν αὐτὴν ἡ κυρία Ἐρβλαί.

Ἐβάδιζον βραδέως ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἐπανερχόμεναι εἰς τὴν αἴθουσαν, ἀμφότεραι δ' ἐσυλλογίζοντο τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον τὸν ἀπερχόμενον νὰ βυθισθῇ ἐκεῖ πέραν εἰς τὴν πνιγηρὰν ἀτμόσφαιραν πολιτικῆς ὁμηγύρεως, ἡ δ' Ἐρρικέττα ἦτο ὅσον καὶ ἡ Γιλβέρτη ἀνήσυχος, ἀνήσυχος διὰ τὸν ὑποψήφιον ὅπως ἡ νεάνις διὰ τὸ ἄτομον.

— Ἂν ἠδύνατο πανταχοῦ νὰ διηγηθῇ τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως, ὡς πρὸ ὀλίγου ἔπραξε θὰ εἶχε παμψηφίαν! εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί.

— Ἴσως, εἶπεν ἡ Γιλβέρτη· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ εὑρεθῇ εἰς καλὴν διάθεσιν ἐδῶ... νὰ αἰσθανθῇ ὅτι ἦσαν πέριξ αὐτοῦ ἄτομα ἀγαπῶντα αὐτόν.. διὰ νὰ ὁμιλήσῃ μὲ διάχυσιν ὅπως ὡμίλησεν. Πιστεύετε ὅτι ἐγώ, μάλιστα ἐγώ, δὲν τὸν ἤκουσα σχεδὸν ἄλλοτε νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Μεόν;

— Δὲν σᾶς λέγει λοιπὸν τί κάμνει;

— Τί κάμνει; Ναὶ μοῦ τὸ λέγει· ἀλλὰ τί ἔχει κάμει ἄλλοτε, ὄχι.

— Καὶ σεῖς, ἠρώτησεν ἡ Ἐρρικέττα μειδιῶσα, ἔχετε μυστικὰ τὰ ὁποῖα ἀποκρύπτετε ἀπὸ τὸν θεῖόν σας;

Ἡ Γιλβέρτη ἐμειδίασεν.

— Μυστικά; Διατί νὰ ἔχω μυστικά;

— Εἶνε πολὺ φυσικόν· εἰς τὴν ἡλικίαν σας!

— Ἂν εἶχα θὰ τὰ ἔλεγα.

— Καὶ εἰς ἐμὲ ἐπίσης; εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα.

Εἶχον φθάσει ἤδη πρὸ τοῦ ἀναβάθρου καὶ ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ἔκλειε τὸ ἀλεξήλιόν της.

— Πρὸ πάντων εἰς ὑμᾶς, ἀπήντησεν ἡ νεᾶνις μὲ βλέμμα λάμπον ἐξ εἰλικρινείας·

— Λοιπὸν μὲ ἀγαπᾶτε ὀλιγόν τι, φιλτάτη Γιλβέρτη;

— Πολὺ μάλιστα, κυρία. Πολὺ χάριν ἐμοῦ καὶ χάριν τοῦ θείου μου.

— Καὶ ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί. . Ὅπως γνωρίζετε, πάντοτε μοῦ ἀρέσει ν' ἀσχολῶμαι εἰς κάτι τι. Λοιπὸν ἐπεθύμουν, ἀφοῦ κάμω τὸν ταγματάρχην βουλευτὴν.... νὰ κάμω καὶ τὴν ἀνεψιάν του σύζυγον ἀγαπημένην καὶ εὐδαίμονα.

— Ἐμέ! ἀνέκραξεν ἡ Γιλβέρτη, καὶ τὸ πρόσωπόν της ἐγένετο αἴφνης πορφυροῦν.

— Ναί, σᾶς, σᾶς!.. μοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὸν νοῦν νὰ σᾶς ὑπανδρεύσω!

— Νὰ μὲ ὑπανδρεύσητε!

Εἶχον ἤδη εἰσέλθει εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ἐπιμελῶς κεκλεισμένην, δροσερὰν καὶ ἀναπαυτικήν, ὅπου τὸ φῶς εἰσέδυε συγκεκερασμένον ἕνεκα τοῦ μεταξίνου καὶ χρώματος ὑποκιτρίνου παραπετάσματος, σχήματος ἰταλικοῦ, ἐφ' οὗ ἡ σκιὰ τῶν δένδρων διέγραφεν ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας του οἱονεὶ ραφιδεύματα·

Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ προσεκάλεσε τὴν νεάνιδα νὰ καθήσῃ ἀντικρύ της μετὰ χαρᾶς ἐπιθυμοῦσα ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὰ ἰδιαίτερα τῆς νεάνιδος ἐκείνης αἰσθήματα, ὅπως ηὐχαριστεῖτο νὰ διαπλάττῃ τὴν ἐγχώριον ἱστορίαν καὶ τὴν πολιτικὴν τῆς ἰδιαιτέρας της ἐπαρχίας μὲ τὰς λεπτὰς φιλεργοὺς χεῖράς της.

— Ἐκπλήττεσθε διότι σᾶς λέγω νὰ ὑπανδρευθῆτε; ποτὲ λοιπὸν δὲν τὸ ἐσκέφθητε;

— Ὄχι, εἶπεν ἡ Γιλβέρτη.

— Καὶ περί τινος σκέπτεσθε λοιπόν; περὶ τοῦ θείου σας;

— Περὶ τοῦ θείου μου ἀκριβῶς.

— Διαρκῶς;

— Πάντοτε.

Ἡ Ἐρρικέττα ἤρχισε νὰ γελᾷ.

— Εἶναι ἐξαίρετος ὁ θεῖός σας· μοῦ ἀρέσει πολύ· ἀλλὰ τέλος πάντων δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μὲ πείσητε ὅτι ἡ στοργὴ τὴν ὁποίαν τρέφετε πρὸς αὐτὸν καὶ τῆς ὁποίας εἶνε ἄξιος ἀρκεῖ νὰ πληρώσῃ ὁλοτελῶς τὴν καρδίαν μιᾶς νεάνιδος... Ἀ! βλέπω ὅτι ταράσσεσθε κάπως!.. Κυττάξατέ με καλά!.. Ναί... κυττάξατέ με!

Καὶ λαβοῦσα ἁβρῶς τὰς χεῖράς της, ἠνάγκαζε τὴν Γιλβέρτην νὰ ὑψώσῃ πρὸς αὐτὴν τὰ ὡραῖα διαυγῆ της ὄμματα.

— Ἔλα φιλτάτη μου κόρη· δὲν εἶνε δυνατόν, κάποιον ἀγαπᾶτε!...

— Κανένα, κυρία.

— Καὶ πῶς εἶνε αὐτὸς ὁ *κανεὶς*; Εἶνε ξανθός, μελαγχρινὸς ὑψηλός, μικρόσωμος; Ἂς ἀκούσωμεν πῶς εἶνε;

Ἡ Γιλβέρτη προσεπάθει νὰ μειδιάσῃ καὶ ἐφαίνετο τεταραγμένη. αἱ χεῖρές της ἦσαν ἐντὸς τῶν χειρῶν τῆς Ἐρρικέττας καὶ ἡτοιμάζετο ὅπως ἐξέλθῃ τῆς θέσεως ἐκείνης καὶ ἀποφύγῃ τὴν στενοχωροῦσαν αὐτὴν ἐρώτησιν ν' ἀπαντήσῃ δι' ἑνὸς ἀσπασμοῦ, ἐναγκαλιζομένη τὴν κυρίαν Ἐρβλαί, ὅτε εἰς ὑπηρέτης εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἐρωτῶν ἂν ἡ κυρία ἐδέχετο ἐπισκέψεις.

— Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ἐπισκέπτας. Ποῖος εἶνε; εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα.

Καὶ ἐστράφη κατὰ τὸ ἥμισυ κρατοῦσα ἀκόμη εἰς τὴν δεξιάν της τὴν χεῖρα τῆς Γιλβέρτης.

— Εἶναι ὁ κύριος δὲ Μομβρὲν, ἀπήντησεν ὁ θεράπων.

— Ὁ πατήρ;.. ὁ μαρκήσιος;

— Ὄχι, κυρία, ὁ κόμης.

— Εἰπὲ νὰ εἰσέλθῃ, εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί.

Καὶ προσέθηκεν ἀποτεινομένη πρὸς τὴν Γιλβέρτην,

— Εἷς βασιλόφρων εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πολίτιδος Ἐρβλαί!.... δὲν σᾶς ἐκπλήττει τὸ τοιοῦτο; Ἀλλὰ πρόκειται περὶ φιλανθρωπίας καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου, ὡς εἰξεύρετε, δὲν ὑπάρχουν κόμματα... Ἀλλὰ τί ἔχετε, Γιλβέρτη; εἶπεν αἴφνης διακόπτουσα τὴν ὁμιλίαν της. Εἶσθε ὠχρά!...

— Ἐγώ;

— Σᾶς βεβαιῶ!... Καὶ ἡ χεὶρ σας!... Ὦ! κάτι θὰ ἔχετε!..,

— Ἐγώ; τίποτε!... Δὲν ἔχω τίποτε, κυρία!...

— Ὁ κύριος δὲ Μομβρέν! ἀνήγγειλεν ὁ θεράπων.

Καὶ πρὶν ἢ στραφῇ ὅπως χαιρετίσῃ τὸν ἐπισκέπτην ἡ κυρία Ἐρβλαὶ παρετήρησε καὶ αὖθις τὴν νέαν τάραχήν, ἐλαφροτάτην ἀλλ' εὐδιάκριτον διὰ τὰ ὄμματα γυναικός, ἣν ᾐσθάνετο ἡ Γιλβέρτη ἀκούσασα τὸ ὄνομα ἐκεῖνο καὶ ζωηρῶς, μετὰ μειδιάματος ἐξ ἡμισείας χλευαστικοῦ καὶ ἐξ ἡμισείας θωπευτικοῦ εἶπε προσηνῶς πρὸς τὴν νεάνιδα γενομένην ἔτι μᾶλλον ὠχροτέραν:

— Ἀ! μπᾶ;...

Καὶ ἐχαιρέτισε κατόπιν τὸν κόμητα δὲ Μομβρέν.

(Ἕπεται συνέχεια).

Η ΟΙΚΙΑ ΤΟΥ ΒΙΣΜΑΡΚ

Ἡ κυριωτάτη ὁδὸς τοῦ Βερολίνου δὲν εἶνε διὰ τὸν ἀληθῆ Βερολιναῖον ἡ περιβόητος ὁδὸς Unter den Linden μὲ τὴν διπλῆν αὐτῆς δενδροστοιχίαν τῶν καχεκτικῶν φιλυρῶν. Διὰ τὸν παλαιὸν Βερολιναῖον ἡ πρωτίστη ὁδὸς τοῦ Βερολίνου εἶνε ἡ Wilhemstrasse, ἡ ὁδὸς Γουλιέλμου, ἡ ἀρχομένη ἀπὸ τῆς πλατείας τῶν Παρισίων καὶ λήγουσα εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Belle Alliance.

Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης κεῖνται τὰ μεγάλα πολιτικὰ καὶ διοικητικὰ ἐργαστήρια τοῦ Κράτους, ἡ ἀρχιγραμματία τῆς αὐτοκρατορίας, τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης. τὸ τῶν δημοσίων ἔργων κλπ. Ἔχει τι τὸ σεβαρὸν καὶ τὸ ἐπίσημον ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς· οἱ ἵπποι βραδύνουσι ἀφ' ἑαυτῶν τὸ βῆμα καὶ οἱ γερμανοὶ οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου ἀνεγείρουσι τὴν κεφαλὴν καὶ ὑπερηφανεύονται διότι εἶνε Πρῶσσοι.

Ἀλλ' ὅτε πρὸ πάντων διέρχονται πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 76 οἰκίας οἱ φιλοπάτριδες αἰσθάνονται τὴν καρδίαν τωνπάλλουσαν βιαίως ὑπὲρ τῆς γερμανικῆς ἑνότητος.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ ἀριθμὸς οὗτος οὐδὲν ἔχει τὸ καθβαλιστικόν. Εἶνε ἁπλῶς ὁ ἀριθμὸς τοῦ μεγάρου τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῆς οἰκίας τοῦ κ. Βίσμαρκ. Ἡ βαρεῖα

καὶ ὀγκώδης τριώροφος οἰκοδομή, δὲν ἔχει θέαν ἐπιβάλλουσαν οὐδ' ἐξωτερικόν τι σημεῖον ἐφελκύον τὴν προσοχήν, παρεκτὸς τοῦ φρουροῦντος παρὰ τὴν πύλην αὐτῆς στρατιώτου, κατ' ὄνομα δὲ μόνον εἶνε μέγαρον. Πρέπει τις δεόντως νὰ προεοδοποιηθῇ διὰ νὰ σταματήσῃ καὶ πιστεύσῃ ὅτι ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ κρατεῖ εἰς τὰς χεῖρας του τὰς τύχας τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἁπάσης.

Τὸ μέγαρον τοῦ διασήμου Στροῦσβερ, ὅστις δὲν ἐξεμεταλεύθη μόνον τοὺς ρουμανικοὺς σιδηροδρόμους, ἐγείρεται ἐγγὺς ἐκ δεξιῶν ἀγέρωχον καὶ ἐπιβλητικόν· ὁ νεόπλουτος τραπεζίτης φαίνεται ρίπτων ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν πλουσίως γεγλυμμένων ἐξωστῶν του βλέμμα οἴκτου ἐπὶ τοῦ ἐπίσης ἀπὸ τῆς ἀφανείας προαχθέντος γείτονός του, ἠναγκασμένου εἰσέτι νὰ κατοικῇ εἰς γηραιὸν τοῦ Κράτους ἐρείπιον.

Ἐξ ἀριστερῶν ὁ κ. Βίσμαρκ ἔχει γείτονα τὸν ἀπόγονον μιᾶς τῶν ἐνδοξοτάτων τῶν καθολικῶν οἰκογενειῶν τῆς Πρωσσίας, τὸν πρίγκιπα Ράδζιβιλ, παρὰ τῷ ἐπιστάτῃ τοῦ ὁποίου ἡ ἀστυνομία ἐνήργησεν ἐρεύνας εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόπειραν τοῦ Κούλμαν. Αἱ θρησκευτικαὶ ἀναθυμιάσεις, ἃς ἀποπνέει τὸ παλαιὸν μέγαρον πολὺ συχνὰ πρέπει νὰ προξενῶσιν ἡμικρανίαν εἰς τὸν ἀρχιγραμματέα,

Διὰ τοῦτο λόγον ποιούμενος περὶ τῆς κατοικίας του ὁ κ. Βίσμαρκ ἔλεγε μετριοφρόνως πρός τινα ξένον πρεσβευτήν:

— Εὑρίσκομαι ὡς ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ, μεταξὺ δύο λῃστῶν!

Πρωΐαν τινὰ τοῦ Ἰουνίου κατερχόμενος τὴν ὁδὸν Wilhemstrasse εἶδον τὴν πύλην τῆς ὑπ' ἀριθ 76 οἰκίας ἐντελῶς ἀνοικτήν. Φοβερὰ μὲ κατέλαβε τότε ἐπιθυμία καὶ ἐσχημάτισα εὐθὺς τὸ ἀπότολμον σχεδίόν μου νὰ εἰσχωρήσω εἰς τὸ ἄντρον τοῦ λέοντος. Ἐγίνωσκον ὅμως, εἶνε ἀληθές, ὅτι ὁ κ. Βίσμαρκ εἶχεν ἀπέλθει τὴν νύκτα εἰς Κέσσιγκεν. Ὁ φρουρῶν στρατιώτης ὕπνωττεν ἐντὸς τῆς σκοπιᾶς του ὁ δὲ θυρωρὸς ὡς συνήθως περιπατῶν μὲ τὸ τρίκωχόν του μὲ μίαν ράβδον ἀρχιτυμπανιστοῦ ἔξωθεν τῆς θύρας εἶχεν αἰδημόνως καταβιβάσει τὸ παραπέτασμα τοῦ θυρωρείου.

Συνήθροισα ὅλον μου τὸ θάρρος καὶ ὑπερέβην τολμηρῶς τὸν οὐδὸν τῆς θύρας ἐκείνης, δι' ἧς τόσοι καὶ τόσοι εἰσῆλθον, ἐξελθόντες γυμνοὶ πάσης ἐλπίδος. Καθ' ἣν στιγμὴν ἡτοιμαζόμην ν' ἀνέλθω τὴν κλίμακα, φρουρουμένην ὑπὸ δυο λιθίνων σφιγγῶν, συμβόλου τῆς πρωσσικῆς πολιτικῆς, ἐνόμιζα ὅτι κάποιος μοῦ ἐφώναζεν ἐκ τοῦ κήπου. Ἡ ἰδέα τοῦ νὰ συλληφθῶ ὡς κλέπτης ἢ ὡς ἔχων σκοπὸν ν' ἀποθέσω ἐκρηκτικὰς βόμβας διὰ νὰ προξενήσω ἔκπληξιν εἰς τὸν οἰκοδεσπότην κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἤκιστα μοὶ προσεμειδία. Διηυθύνθην λοιπὸν ἐν πάσῃ σπουδῇ πρὸς τὸν κῆπον.

Ὁ κῆπος οὗτος εἶνε μεγαλείτερος τῶν συνήθων ἰδιωτικῶν καὶ ἔχει σχεδὸν τὴν ἔκτασιν δημοσίου παραδείσου. Ὁ ἀρχιγραμματεὺς περιπατεῖ ἐντὸς αὐτοῦ ἐνίοτε τὴν ἑσπέραν μὲ τὰς χεῖρας ὄπισθεν, ἀλλ' οὐχὶ ὅπως ρεμβάσῃ ἀσκόπως καθότι τὴν ἐπαύριον ἐξέρχεται συνήθως φέρων στολὴν θωρακοφόρου καὶ μεταβαίνει εἰς τὸ Ράϊχσταγ, ὅπως ἀπαγγείλῃ ἕνα τῶν θεοπνεύστων ἐκείνων λόγων του.

Ὁ ἀνήρ, ὃν εἶδον ἐν τῷ κήπῳ καὶ ὅστις δὲν μὲ εἶχε ποσῶς καλέσει, ἦτο ὁ κηπουρός. Οἱ ἐξασκοῦντες τὸ ἀθῶον αὐτὸ καὶ εὐῶδες ἐπάγγελμα εἶνε συνήθως ἄνθρωποι ἀφελεῖς καὶ οὐδόλως κακοί· προὐχώρησα πρὸς αὐτόν.

— Αὐτὴ ἡ ἀτυχὴς συκομορέα φαίνεται ὅτι διψᾷ ὅπως καὶ σεῖς, εἶπον αὐτῷ κλίνων πρὸς τὸ δενδρύλιον τὸ κεκαιμένον ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ὅπερ ἐκεῖνος περιεποιεῖτο.

— Τί τὰ θέλετε! αὐτὰ τὰ δένδρα ἐδῶ δὲν εὐδοκιμοῦν. Γερμανοὶ ἀποκατεστημένοι εἰς Ἀμερικὴν τὸ ἔπεμψαν πρὸς τὸν πρίγκιπα κατὰ τὸ 1872, τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς του. Τί παράδοξος ἰδέα καὶ τί παράδοξος ἀνθοδέσμη ἦτο αὐτή! Τώρα αὐτοὶ οἱ ἴδιοι Γερμανοὶ τοῦ στέλλουν ὀστρείδια, τὰ ὁποῖα ἀξίζουν καλλίτερον. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἶνε ἄσχημον πρᾶγμα νὰ λέγεται κανεὶς κύριος Βίσμαρκ, αἴ; Δὲν περνᾷ ἑβδομὰς ὁποῦ νὰ μὴ λάβῃ ὁ ἀρχιγραμματεὺς κανὲν δῶρον. Λέγουν ὅτι τὰ δῶρα συντελοῦν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς φιλίας... Βέβαια! ἀκοῦς ἐκεῖ!... Ἔπειτα ἔχει καὶ ὁ πρίγκιψ ἰδιαίτερον τρόπον... ὅταν ἐπιθυμῇ κανένα πρᾶγμα... καὶ δὲν θέλει νὰ τὸ πληρώσῃ... Παραδείγματος χάριν, μίαν ἡμέραν ἦτο συνεδρίασις εἰς τὸ Ράϊχσταγ, ἀπαντᾷ τοὺς βουλευτὰς τοῦ Νορδχάουζεν. ὅπου κατασκευάζεται ρακὴ περίφημος... ποῦ ἠμπορεῖ ν' ἀναστήσῃ νεκρούς! «Κύριος, χαίρω πολὺ ὁποῦ σᾶς βλέπω, τοὺς λέγε. μὲ τὸ δυνατὸν ἐκεῖνον καὶ εὔθυμον γέλωτά του. Εἶσθε καλά; εἶνε καλὰ ἡ οἰκογένειά σας;.. Καὶ ἡ δουλειαὶς πῶς πηγαίνουν; Τὰ πνευματοποιεῖα τοῦ Νορχδάουζεν διατηροῦν τὴν παλαιάν των φήμην; Ἔπια ἄλλοτε τὴν ρακὴν τὴν ὁποίαν κατασκευάζουν. Τί γεῦσιν! τί διαύγειαν ὅπου εἶχεν!—Ἐξοχώτατε, ἔσπευσαν ν' ἀπαντήσουν οἱ βουλευταί, ἐλπίζομεν μετ' ὀλίγον νὰ ἠμπορέσωμεν νὰ σᾶς ἀποδείξωμεν ὅτι βαίνομεν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ἐνδόξων προγόνων μας καὶ ὅτι ἡ ρακὴ του Νορδχάουζεν δὲν διεφθάρη ὅπως ὁ γαλλικὸς λαός.» Μετὰ δύο ἡμέρας ἔφθασεν ἐδῶ ἐν ὡραιότατον βαρελακι μὲ μίαν ἐπιστολὴν τῶν κυριωτέρων πνευματοποιῶν τοῦ Νορδχάουζεν, οἱ ὁποῖοι παρεκάλουν τὸν ἀρχιγραμματέα νὰ δεχθῇ τὸ ἐλάχιστον ἐκεῖνο δεῖγμα τοῦ θαυμασμοῦ των καὶ τῆς συμπαθείας των. Καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ πρίγκιψ ἔχει ρακὴν ὁποῦ δὲν τοῦ στοιχίζει τίποτε.

— Εἶνε μέγας ἀνήρ! ἀνέκραξα προσκλίνων μετὰ σεβασμοῦ.

— Ναί, εἶνε μέγας ἀνήρ, ἐπανέλαβεν ὁ κηπουρὸς ἀποκαλύπτων τὴν κεφαλήν. Καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὸν κάμνει νὰ φαίνεται ἀκόμη μεγαλείτερος εἰς ἐμὲ εἶνε ὅτι δὲν ἔχει διόλου ὑπερηφάνειαν. Ἀγαπᾷ νὰ συνομιλῇ καὶ μὲ τοὺς κατωτέρους ἀνθρώπους. Κάθε φορὰν ὁποῦ μὲ βλέπει εἰς τὸν κῆπον μοῦ λέγει: «Λοιπόν, Φράντζ, πῶς πηγαίνει ἡ συκομορέα;» Εἰξεύρει ὅτι τὴν περιποιοῦμαι ὡσὰν παιδί μου καὶ ὅτι ἂν τὸ καϋμένον τὸ δένδρον ξηραίνεται, δὲν πταίω ἐγώ. Κυττάξατε, ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ἔσκαψε τὸ χῶμα εἰς αὐτὸ τὸ τετράγωνόν,

«Φράντζ, δόσε μου τὴν ἀξίνην» μοῦ εἶπε μίαν ἡμέραν. Τοῦ τὴν δίδω καὶ ἀρχίζει νὰ ἐργάζεται ὡσὰν ἐργάτης ὁποῦ εἶχε νὰ θρέψῃ οἰκογένειαν. Τὸ περασμένον καλοκαῖρι ἔκαμε τὸ ἴδιον πρᾶγμα εἰς τὰ περίχωρα του Βερολίνου, Πλησιάζει ἕνας χωρικὸς ὁποῦ ἐθέριζε καὶ τοῦ ζητεῖ τὸ δρέπανόν του· βγάζει τὸ ροῦχόν του καὶ εἰς τὸ διάστημα δέκα λεπτῶν θερίζει ἕνα μέγα μέρος τοῦ ἀγροῦ. «Θαρρεῖ κανεὶς πῶς εἰς ὅλην σας τὴν ζωὴν δὲν ἐκάμετε ἄλλο ἔργον παρὰ νὰ θερίζετε! ἀνέκραξεν ὁ χωρικὸς ἔκθαμβος. Ὅταν ἔχετε ὄρεξιν, τὸ δρέπανόν μου εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σας». Ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπέρασε ἕνας κύριος, ὅστις ἀνεγνώρισε τὸν πρίγκιπα, τὸν ἐπλησίασε καὶ τὸν ἐχαιρέτισε μὲ τὸ ὄνομά του. Ὁ χωρικὸς ὀλίγον ἔλειψε νὰ λιποθυμήσῃ. Ἐφύλαξε μὲ μεγάλην εὐλάβειαν ἐπὶ τρεῖς μῆνας τὸ δρέπανον, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη ὁ ἀρχιγραμματεύς, καὶ τὸ ὁποῖον εἰς τὸ ὕστερον ἠγόρασε τριακόσια τάλληρα τὸ ἱστορικὸν μουσεῖον τοῦ Βερολίνου.. Τυχηρὸς ἦτον αὐτὸς ὁ χωρικός! Ἂν ἤθελε τὸ μουσεῖον ἀξίνας!...

— Ἠμποροῦμεν ὅμως νὰ ἔλθωμεν οἱ δύο μας εἰς κάποιαν συμφωνίαν. Δὲν θέλω νὰ παραλάβω τίποτε· ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω ἁπλῶς...

— Μπᾶ!.. εἰς αὐτὸ δὲν ἔχω δυσκολίαν.

— Νὰ ἴδω τὰ δωμάτια τοῦ πρίγκηπος ἐπὶ γενναίᾳ ἀμοιβῇ.

Ὁ κηπουρὸς ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν ἀλλ' ἐγὼ ἔθεσα κρυφίως εἰς τὴν χεῖρά του χαρτονόμισμα πέντε ταλλήρων καὶ μετ' ὀλίγον εὑρισκόμην ἐντὸς τοῦ δυσπορθήτου φρουρίου ἄνευ τῆς βοηθείας κλιμάκων ἢ σχοινίων, ἀλλ' ἁπλούσταται ἀνελθὼν διὰ τῆς ἀναβάθρας τῶν ὑπηρετῶν.

Τὸ πρῶτον ἀντικείμενον τὸ προσειλκύσαν τὴν προσοχήν μου καθὼς εἰσηρχόμην εἰς τὸν προθάλαμον ἦτο κιβώτιον περιέχον φιάλας, προωρισμένον ν' ἀποσταλῇ εἰς Κίσσιγκεν, καθὰ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ἐδηλοῦτο.

— Κονιάκ! ἐψιθύρισεν ὁ ὁδηγός μου λείχων τὰ χείλη ὡσεὶ διατελῶν ὑπὸ τὸ γόητρον προσφάτου καὶ εὐχαρίστου ἀναμνήσεως.

Γνωστὸν εἶνε τὸ ἀνέκδοτον τὸ κυκλοφορῆσαν εἰς τὰς ἐφημερίδας κατὰ τὸ 1866. Ὁ κ. Βίσμαρκ παρεσκευάζετο ν' ἀναχωρήσῃ, ὁ δὲ νεώτερος αὐτοῦ υἱὸς τὸν ἠρώτησε περίλυπος ἂν ἔμελλεν ἐπὶ πολὺ ν' ἀπουσιάσῃ. «—Θὰ ἐπιστρέψω μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, ἀπήντησεν ὁ ἀρχιγραμματεύς.—Ὤ, πατέρα! ἀπήντησε τὸ παιδίον, δὲν τὸ πιστεύω διόλου, θὰ λείψῃς τοὐλάχιστον ἕνα μῆνα, διότι εἶπες εἰς τὸν Φριδερίκον νὰ σοῦ προετοιμάσῃ καὶ τριάντα φιάλας κονιάκ!

Ἡ πρώτη αἴθουσα, ἡ χρησιμεύουσα ὡς ἐστιατόριον, εἶνε μὲ ὑπερβολικὴν ἁπλότητα διεσκευασμένη. Καλεῖται «αἴθουσα σινική» ἕνεκα τῆς τοιχοστρωσίας αὐτῆς ἐκ μεταξίνου κεντητοῦ ὑφάσματος εἰκονίζοντος νεάνιδας παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Γάγγου καὶ πτηνὰ μυθικά. Δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῇ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον κόσμημα, οὐδ' αὐτὴ ἡ ἀπαραίτητος ἐκ ξύλου δρυὸς σκευοθήκη. Ὁ κηπουρός μου εἶπε, δεικνύων μοι μικρὸν τραπέζιον: «Ἐκεῖ ἐπάνω βάζουν κάθε πρωΐ ἕνα μικρὸν ὀρνιθοπούλι ψητὸν καὶ μίαν φιάλην Βορδὼ διὰ τοὺς ἐπισκέπτας ὁποῦ ἔχουν ὄρεξιν νὰ φάγουν κἄτι τι. Αὐτὸ δὲ ἀποκαλεῖ ἠκυρία «τραπέζι κοινὸν διὰ τοὺς ἀπροσκλήτους.»

Συνέχεται μὲ ταύτην ἡ αἴθουσα τοῦ σφαιριστηρίου, μεταβεβλημένη τανῦν εἰς μουσεῖον διαφόρων ἐνθυμίων. Τὸ σφαιριστήριον καλύπτεται ἀπὸ τὸ πράσινον αὐτοῦ ὕφασμα, φέρει δ' ἐπ' αὐτοῦ σωρείαν παντοειδῶν κομψοτεχνημάτων, δώρων παντοίων προελεύσεων, διπλωμάτων πολιτογραφήσεως ἐντὸς πολυτίμων πλαισίων. Ἡ ἐπικρατοῦσα περὶ τὴν κατάταξιν αὐτῶν ἀταξία εἶνε ἤκιστα καλλιτεχνική. Τὸ σύνολον ὁμοιάζει πρὸς ἀποθήκην ρωποπώλου. Τρία τῶν ἀντικειμένων τούτων εἶνε ἄξια ἰδιαιτέρας μνείας. Τὸ πανομοιότυπον ἐν σμικρῷ τοῦ περιφήμου μνημείου Φριδερίκου τοῦ Μεγάλου, τὸ δίπλωμα τῆς πολιτογραφήσεως τῆς πόλεως τοῦ Ἀμβούργου ἐκ χυτοῦ ὀρειχάλκου ἐντὸς θήκης θαυμαστῆς τὴν τέχνην καὶ μελανοδοχεῖον ἀξίας 35 φράγκων ἐκ μέλανος μαρμάρου, ἐφ' οὗ παρίσταται ἀναπαυόμενος λέων θνήσκων. Τὸ δῶρον τοῦτο προσέφερεν ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἀρχιγραμματεῖ, ἐνῷ διετέλει οὗτος ἀσθενῶν. «Ἐνόμιζον ὅτι εὑρισκόμην καὶ ἐγὼ εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ λέοντος, ἔλεγεν ὁ κ. Βίσμαρκ δεικνύων τὸ μελανοδοχεῖον πρὸ τῆς εἰς Κίσσιγγεν ἀναχωρήσεώς του. Χάριτι θείᾳ ὅμως ἀπέκτησα τὴν ὑγείαν μου καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης δὲν ἐξώφλησεν ἀκόμη τὸν κατάλογον τῶν πρὸς ἐμὲ ὀφειλομένων μικρῶν φιλοδωρημάτων».

Ἡ τρίτη αἴθουσα, ἡ πασῶν περιεργοτάτη, ἔχουσα δύο μόνα παράθυρα, εἶνε τὸ σπουδαστήριον τοῦ ἀρχιγραμματέως. Τὸ γραφεῖον του εἶνε ἁπλούστατον ἐξ ἀνακάρδου μὲ πολλὰ συρτάρια. Ὁ κ. Βίσμαρκ κάθηται ἐπὶ ἕδρας μαλακῆς, ὁ δὲ γραμματεὺς αὐτοῦ ἄντικρύ του ἐπὶ ἕδρας ἐπεστρωμένης διὰ δέρματος. Πόσοι καὶ πόσοι διπλωμάται προσῆλθον εἰς τὴν τράπεζαν ταύτην ὡς εἰς τράπεζαν χαρτοπαιγνίου καὶ ἀπώλεσαν τὸ κατάθεμά των!

Ἄντικρυ τοῦ γραφείου κεῖται ἡ εἰκὼν τῆς Ἰωάννας Βίσμαρκ, εὐειδεστάτης μελαγχρινῆς νεάνιδος μὲ πλουσίαν κόμην μὲ μεγάλους μέλανας ὀφθαλμούς, μὲ τοὺς ὤμους ὁπωσοῦν πλατεῖς, ἣν ὁ Μεριμέ, λόγον ποιούμενος περὶ τῆς κυρίας Βίσμαρκ, ἐζωγράφισεν ἀρχόμενος ἐκ τῶν κατωτάτων ἄκρων.

«Ἡ κυρία Βίσμαρκ, ἔγραφε δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀπό τινος πόλεως λουτρῶν, ἔχει τὸν μακρότερον πόδα τῆς Αὐτοκρατορίας, ἡ δὲ δεσποινὶς θυγάτηρ της βαίνει ἐπὶ τὰ ἴχνη της.»

Ρομαντικὴ τὸ πνεῦμα, ἠρωτεύθη ἡμέραν τινὰ νέον ὑπολοχαγόν, ὃν συνήντησεν εἴς τινα χορόν, ὅστις ὅμως ἀνήκων εἰς ἀρχαῖον καθολικὸν οἶκον, ἠρνήθη τὴν χεῖρα τῆς πριγκιπίσσης, ἣν προέτεινεν αὐτῷ ὁ ἀρχιγραμματεὺς αὐτοπροσώπως.

Ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ τοῦ κ. Βίσμαρκ δὲν ὑπάρχει βιβλιοθήκη· ἀπεναντίας ὑπάρχει ἐν αὐτῷ συλλογὴ πλήρης καπνοσυρίγγων καὶ στρατιωτικῶν πίλων φερόντων πέριξ εὐρὺ ἐρυθρὸν σειρήτιον. Εἶδα ὡσαύτως ἐπὶ τῆς ἑστίας κιβωτίδιον πλῆρες σιγάρων τῆς Ἀβάνης σχεδὸν ἄθικτον. Παρὰ τὴν θύραν κεῖται συλλογὴ σπαθῶν καὶ ξιφῶν ἥτις θὰ περιεποίει τιμὴν εἰς ὁπλοστάσιον.

Χειρόκτια ἐκ δέρματος δορκάδος εἶνε διεσκορπισμένα ἀμελῶς ἐπὶ τῶν ἐπίπλων. Τὸ εἰς τὸ βάθος τοῦ σπουδαστηρίου κείμενον ἀνάκλιντρον εἶνε ὑπερμέγεθες τὸ εὖρος. ὁ κ. Βισμαρκ σύνειθιζει νὰ κατακλίνηται ἐπ' αὐτοῦ καὶ ν' ἀνακινώσκῃ τὰς ἐφημερίδας μετὰ τὸ γεῦμα Ἐκεῖ πλησίον ἐπὶ μικροῦ τραπεζίου εἶδα μίαν ρωσικὴν ἐφημερίδα (διότι ὁ ἀρχιγραμματεὺς γινώσκει καὶ λαλεῖ ἄριστα τὴν ρωσικὴν γλῶσσαν) καὶ γεωγραφικὸν χάρτην κατὰ τὸ ἥμισυ ἐκτετελιγμένον. Ἔσχον τὴν ἀδικαρισίαν νὰ ρίψω ἐπ' αὐτοῦ τὸ βλέμμα καὶ ἀνεγνώρισα τὸν χάρτην τῆς Ἀλσατίας καὶ Λωραίνης, τὸν καταρτισθέντα παρὰ τοῦ γερμανικοῦ ἐπιτελείου. Σταυροὶ δι' ἐρυθρᾶς μελάνης ἐσημείουν τὰ μέρη ἔνθα κεῖνται τὰ φρούρια τοῦ Νέφ-Μπρισσὰκ τῆς Θιομβίλλης, τοῦ Στρασβούργου καὶ τοῦ Μέτζ.

Παράκειται ὁ κοιτὼν τοῦ πρίγκιπος, ἔχων ἐν μόνον παράθυρον. Ἀλεξήνεμον ἐκ κυανοῦ μεταξίνου ὑφάσματος περιβάλλει τὴν ἀπέραντον κλίνην, ἀληθῆ κλίνην οἰκογενειακήν.

Μικρὰ τράπεζα χρησιμεύει ὡς νιπτήρ. Παρετήρησα ἐπ' αὐτῆς ἡμίσειαν περίπου δωδεκάδα κτενίων καὶ ψηκτρῶν, πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀρχιγραμματέως, συμποσουμένας, ὡς γνωστὸν εἰς τρεῖς καὶ μόνας.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ σπουδαστήριον. ὅπως μεταβῶμεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς κυρίας Βίσμαρκ Ἡ αἴθουσα αὕτη εἶνε ἁπλοῦς διάδρομος κεκοσμημένος διὰ τῶν προσωπογραφιῶν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας καὶ περιέχων ἀνάκλιντρά τινα καὶ ἕδρας ἐπεστρωμένας δι' ἐρυθροῦ δαμασκηνοῦ ὑφάσματος. Ἡ πριγκίπισσα καὶ ἡ θυγάτηρ της κατοικοῦσιν εἰς δύο ἀπέριττα δωμάτια, βλέποντα πρὸς τὸν κῆπον, συνεχόμενα δὲ μετὰ τῆς ρηθείσης αἰθούσης.

Ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς κυρίας Βίσμαρκ ἓν χρηματοκιβώτιον ἐπέχει θέσιν τοῦ συνήθους κατοπτροφόρου ἐρμαρίου. Δεικνύων τὸ σύζυγικὸν αὐτοῦ ἀγιαστήριον πρὸς τοὺς σάξονας μουσικοὺς τοὺς ἐκτελέσαντας κῶμον πρὸς τιμήν του καὶ ἀπαιτήσαντας ὡς χάριν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν κατοικίαν του, ὁ ἀρχιγραμματεὺς εἶπε: «Βλέπετε ὅτι ἡ σύζυγός μου κρατεῖ τὸ ταμεῖον· συμβουλεύω δὲ ὅσους ἐξ ὑμῶν εἶνε ἔγγαμοι νὰ ἐμπιστευθῶσι τὸ βαλάντιον εἰς χεῖρας τῆς συζύγου των, διότι τὸ τοιοῦτον εἶνε μέσον ἀλάνθαστον οἰκονομίας καὶ φειδοῦς.»

Ἡ τελευταία καὶ μᾶλλον εὐρύχωρος αἴθουσα εἶνε ἡ τῆς ὑποδοχῆς Ἡ διασκευὴ αὐτῆς εἶνε μετριωτάτη χωρὶς πολλὴν καλαισθησίαν καὶ πολυτέλειαν. Δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῇ οὐδὲν ἀντικείμενον τέχνης οὐδεμία εἰκών, ἐφ' ἧς νὰ ἐπαναπαυθῇ τὸ βλέμμα. Τὸ ὕφασμα τῶν ἐπίπλων εἶνε ἐφθαρμένον ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε σχεδὸν διαφαίνονται οἱ στήμονες. Πολλάκις Γουλιέλμος ὁ Α' ἔπεμψεν ἐπιπλοτέχνην τινὰ πρὸς τὸν Βίσμαρκ, πλὴν οὗτος ἐπιμόνως τὸν ἀπέπεμψεν. Τὸ μόνον ἐπισύρον τὴν περιέργειαν ἀντικείμενον χάρις εἰς τὴν ἐπ' αὐτοῦ βαρεῖαν ὀρειχαλκίνην πλάκα, εἶνε ἡ περίφημος τράπεζα ἐφ' ἧς ὑπεγράφη ἡ εἰρήνη ἐν Βερσαλλίαις. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ κατῴκει ὁ κ. Βίσμαρκ, ἠρνεῖτο ν' ἀποζενωθῇ τῆς τραπέζης ταύτης, ὁ δὲ πονηρὸς ἀρχιγραμματεὺς κατεσκεύασε μίαν παρομοίαν καὶ ἀντικατέστησε δι' αὐτῆς τὴν πραγματικὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς του.

Ὅτε ἐξήλθομεν τῆς αἰθούσης, ὁ ὁδηγός μου μὲ ὡδήγησε πρὸς δεξιὰν καὶ ἤνοιξε μίαν θύραν λέγων μετὰ μεγαλοπρεπείας: Der Tanzsaal! ἡ αἴθουσα τοῦ χοροῦ,

Ἡ αἴθουσα αὕτη τοῦ χοροῦ διακεκοσμημένη διὰ κατόπτρων ἦτο ἀρχαῖον παρεκκλήσιον. Ἀλλ' ὁ ἀρχιγραμματεὺς ἔχει φυλακίσει τόσους ἐπισκόπους ὥστε δὲν θὰ αἰσθάνεται τὸν ἐλάχιστον ἐνδοιασμὸν νὰ εἰσαγάγῃ τοὺς χορευτὰς ἐντὸς ναοῦ.

(Victor Tissot)

Η ΑΡΙΣΤΗ ΦΙΛΗ ΤΩΝ ΝΕΑΝΙΔΩΝ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἐρνέστου Λεγουβέ).

[Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον φύλλον.]

— Εἶνε κατάλληλος στιγμὴ ν' ἀφήσωμεν τὸν δέκατον ἕβδομον αἰῶνα καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν δέκατον ὄγδοον, ὅπου ἀξίζει νὰ διαμένωμεν ἐπ' ὀλίγον. Ὁ αἰὼν οὗτος τῆς τρυφῆς καὶ τῶν τέρψεων, ὑπῆρξε καὶ αἰὼν τῶν ἐκλεκτοτέρων ἐργοχείρων· ἐσθῆτες μεγιστάνων κεντημέναι ὑπὸ μαρκησιῶν, ἔρως πρὸς τὰ τίλματα τὰ λεπτὰ κεντήματα, ἀνακάλυψις τοῦ τυμπανιδίου πρὸς ἐπεξεργασίαν αὐτῶν, ἐφεύρεσις τοῦ ὀδοντωτοῦ κτλ. Ἀλλὰ τόσον βιάζομαι νὰ φθάσω εἰς τοὺς σημερινοὺς χρόνους, ὥστε δὲν θὰ σοὶ διηγηθῶ εἰμὴ δύο συμβάντα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

— Διηγήσου, διηγήσου!

— Ἡ κυρία de Genlis ἦτο τακτικωτάτη· ἔφθανε πάντοτε πρώτη εἰς τὴν αἴθουσαν πρὸ τοῦ γεύματος. Ὅταν εἰνέ τις ὑπόδειγμα τάξεως, καθίσταται καὶ μάρτυς αὐτῆς· ὅσοι δὲν κάμνουν τοὺς ἄλλους νὰ περιμένωσι, περιμένουν οἱ ἴδιοι. Λοιπὸν ἡ κυρία αὕτη, εἶχεν ἐργόχειρον προωρισμένον διὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, καὶ τί συνέβη; Εἰς διάστημα τεσσάρων ἐτῶν ἐκέντησε ὁλόκληρον διακόσμησιν δωματίου Τοῦτο δὲν σοὶ φαίνεται πνευματώδης ἐφαρμογὴ τοῦ διδάγματος, «ποτὲ μὴ μένεις ἄεργος»;

— Καὶ δευτέρα διήγησις;

— Ταῦτα λαμβάνω ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων γυναικός, ἥτις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος ἀπέλαυε φήμης κάπως καλοῦ ζωγράφου, τῆς κυρίας Vigé-Lebrun. Αὕτη διηγεῖται ὅτι προσκληθεῖσά ποτε εἰς ἐπίσημον παράστασιν ἐν τῷ Μεγάλῳ Θεάτρῳ τῆς Βιέννης, ἔμεινεν ἔκπληκτος ἰδοῦσα εἰς τὰ θεωρεῖα τῆς πρώτης σειρᾶς, τὰς κυρίας τῆς αὐλῆς καὶ τῆς ἀριστοκρατίας, στιλβούσας ἐκ πολυτίμων λίθων καὶ τριχάπτων, νὰ κρατῶσιν ἐργόχειρον! Ἤκουον τὴν *Ἀρμίδα* μελόδραμα τοῦ Glück πλέκουσαι! Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τὸ παρελθὸν καὶ φθάσωμεν εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχήν· ἀνυπομονῶ, καὶ ἠξεύρεις διατί;

— Ὄχι.

— Διότι τὸ μάθημά μου θὰ τελειώσῃ.

— Καὶ διατί;

— Διὰ ν' ἀρχίσῃ τὸ ἰδικόν σου.

— Ἀλλὰ πῶς;

— Ναί, σὺ θὰ γίνῃς τώρα ὁ διδάσκαλος καὶ ἐγὼ ὁ μαθητής· δὲν πρέπει ν' ἀντισταθῇς γνωρίζεις τὰς συμφωνίας μας. Σοὶ εἶπον κατ' ἀρχὰς τῶν μαθημάτων μας, ὅτι ὁ σκοπός μου εἶνε νὰ διεγείρω ἐν σοὶ τὴν σκέψιν, δηλαδὴ ὅτι θέλω νὰ σὲ μάθω νὰ συλλογίζεσαι, καὶ νὰ θαυμάζῃς· πῶς δὲ θὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο, ἐὰν δὲν λάβῃς μέρος ἐνεργὸν εἰς τὰ μαθήματα τοῦ διδασκάλου, ἀτομικῶς, προσωπικῶς; Φθάνομεν εἰς τὴν περίοδον τοῦ θέματός μας, ὅπου εἶσαι χιλιάκις ἁρμοδιωτέρα μου. Ἐγὼ δὲν ἔχω δακτυλήθραν οὐδὲ βελόνην, δὲν εἶμαι νεᾶνις. Σὲ λοιπὸν θὰ ἐρωτήσω νὰ μ' εἴπῃς ὁποίαν θέσιν κατέχει σήμερον ἐκείνη ἣν ὠνομάσαμεν, ἀρίστην φίλην σας.

— Καλῶς, λέγει ἡ μαθήτριά μου ἐνδοιάζουσά πως, ἀλλὰ τί θέλεις νὰ κάμω;

— Εἶνε εὐκολώτατον, κύτταξε σεαυτὴν καὶ περὶ σέ.

Αἱ γυναῖκες σήμερον δὲν ζῶσιν ὅπως ἄλλοτε· αἱ ὑπηρέτριαί των δὲν εἶνε πλέον σύντροφοί των ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἄλλως δὲ δὲν ἐκτελοῦνται ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ σημαντικὰ χειροτεχνήματα· αἱ ῥάπτριαι ὡς ὀθονουργοὶ ἀνεκούφισαν τὰς κυρίας τῆς καλῆς τάξεως, ἀπαλλάττουσαι αὐτὰς μεγάλου μέρους ἐργασίας, ἥτις ἄλλοτε ἐγίνετο ἐν τῷ οἴκῳ. Τί θέλει γίνει λοιπὸν ἡ βελόνη ἀπέναντι τοιαύτης ἀντιπράξεως; πῶς θὰ δυνηθῇ νὰ κάμῃ ὅ,τι ἔκαμεν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ κόσμου, ὁποίαν θὰ εὕρῃ θέσιν εἰς τὴν νέαν μεταρρύθμισιν τῆς κοινωνίας; τὸ καλλίτερον θὰ εἶνε ν' ἀρχίσωμεν, ἐξετάζοντες ἀπὸ ἡμᾶς αὐτούς. — Ἴδωμεν, τί ἔκαμες σὺ εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἔτους, ἐκτὸς τῶν μικρῶν διορθωμάτων, μὲ τὴν δακτυλήθραν καὶ τὴν βελόνην σου;

— Πρὸ ἓξ μηνῶν ἐκέντησα προσκεφάλαιον διάτινα φίλην μου ἥτις ἐπρόκειτο νὰ νυμφευθῇ.

— Ἔπειτα;

— Πρὸ τριῶν μηνῶν ἔπλεξα σκέπασμα κλίνης διὰ τὸ παιδίον νέας κυρίας φίλης μας.

— Ἀκολούθως;

— Ἀκολούθως!... Ἀ! ἐνθυμοῦμαι, ἡ μήτηρ μου ἐπεθύμει πῖλον ἐξοχικὸν ὅμοιον πρὸς ἐκεῖνον φίλην της.

— Καὶ τὸν ἔκαμες;

— Βέβαια, εἶμαι περίφημος ἔμπορος νεωτερισμῶν, τοσοῦτῳ μᾶλλον ὅσῳ ἐπληρώθην διὰ τὸν πῖλόν της, καὶ διὰ τοῦ ἀντιτίμου ἠγόρασα ὡραιότατον σάκκον ἐργασίας.

— Utile dulci, χρήσιμον σὺν τῷ γλυκεῖ, λέγει ὁ Ὁράτιος· ὕστερον;

— Ἔπειτα; δὲν ἠξεύρω πλέον, νὰ ἔκαμα ἄλλο τί.

— Ὦ ναί! δὲν ἔστειλες εἰς φιλάνθρωπον ἀγορὰν ἀλεξίπυρον κεντημένον, καὶ ὅταν ὁ ἀδελφός σου διώρθωσε τὸ δωμάτιόν του, δὲν τοῦ ἔκαμες ἕνα κλιντῆρα;

— Ναί, ἀληθῶς.

— Τὴν κυριακὴν ὅτε ἐμποδίζεται ἡ ἐργασία ἐκτὸς τῆς διὰ τοὺς πτωχούς, δὲν κατεσκεύασες μετὰ τῆς μητρός σου ἐσωφόρια καὶ ὑποκάμισα διὰ τὰ παιδιὰ τοῦ χωρίου; Οὕτω τὰ δακτυλάκια σου σ' ἐβοήθησαν νὰ ἐκπληρώσῃς τὰ μικρὰ καθήκοντά σου, ὡς θυγατρός, ἀδελφῆς, φίλης, καὶ καλῆς χριστιανῆς, σοὶ παρέσχον καὶ ἄλλην ὑπηρεσίαν προσέτι...

— Ὁποίαν;

— Τὸ φθινόπωρον εἴχατε προσκεκλημένους εἰς τὴν ἐξοχήν· ἔβρεχε δὲ πολύ, ἀδύνατον νὰ κυνηγήσῃ τις· τί ἔκαμναν οἱ ἄνδρες; ἐκάθηντο ἐξηπλωμένοι εἰς τὰ ἀνάκλιντρα ἢ ἐτυμπάνιζον τὰς ὑέλους τῶν παραθύρων περιμένοντες μικρὰν γωνίαν κυανοῦ οὐρανοῦ, ἐνὶ λόγῳ ἐστενοχωροῦντο. Τί ἔκαμνε δὲ ἡ μήτηρ σου, αἱ φίλαι της καὶ σύ; ἐπήρατε τὸ κέντημα ἢ τὸ τυμπανίδιόν σας καὶ παρῆλθεν εὐχαρίστως ἡ ἡμέρα εἰς τερπνὸν κρᾶμα, ἐργασίας καὶ συνδιαλέξεως, καθόσον τίποτε δὲν βοηθεῖ τὴν συνομιλίαν ὅσον τὸ ἐργόχειρον.

— Τῷ ὄντι τὸ παρετήρησα πολλάκις.

— Τὴν δὲ ἑσπέραν, εἷς τῶν παρεστώτων ἀνεγίνωσκε μεγαλοφώνως· τί ἔκαμαν τότε οἱ ἄνδρες; ἀπεκοιμήθησαν!....

— Πρόσθες ὅτι κοιμώμενοι ἐλάμβανον θέσεις καὶ ἔκαμναν σχήματα ὁποῦ ἦτο νὰ ξεκαρδισθῇ κάνείς.

— Ἐνῷ σεῖς αἱ γυναῖκες καὶ νεάνιδες, πυκνῶς περὶ τὴν τράπεζαν καθήμεναι, φωτιζόμεναι ὑπὸ τοῦ λαμπτῆρος εἴχετε τὸ μέτωπον πρὸς τὸ ἐργόχειρον κεκλιμένον, τὸ οὖς καὶ τὸ πνεῦμα προσεκτικόν, ἀπελαμβάνατε ὅ,τι ἀναγιγνώσκετο, παθητικὸν ἢ πνευματῶδες, καὶ ἐνίοτε ὁπόταν τὸ ἐνδιαφέρον ηὔξανεν, ἡ βελόνη κατέπαυε τοῦ ἔργου, ὑψοῦτο ἡ κεφαλὴ καὶ οἱ ὀφθαλμοί σας μετὰ πάθους ἠκολούθουν ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ ἀναγνώστου, ἢ τῆς ἀναγνωστρίας, τοὺς καλοὺς στίχους ἢ τὰς συγκινητικὰς ἰδέας, ὡς ἐὰν δὲν σᾶς ἤρκει νὰ τὰς ἀκούητε, ἀλλ' εἴχατε ἀνάγκην καὶ νὰ τὰς βλέπητε· δὲν εἶνε ἀληθὲς καὶ τοῦτο;

— Εἶναι!

— Οἱ ἄνδρες, ὡς βλέπεις, εἶνε θύματα, λειψάνου παλαιᾶς τιμαριωτικῆς προλήψεως, ἥτις ἐθεώρει ὡς ἐξευτελιστικὴν πᾶσαν τῶν χειρῶν ἐργασίαν. Ἀπαγορεύουσα εἰς τὸν ἄνδρα ὑψηλῆς τάξεως πᾶν ἐπάγγελμα ἐκτὸς ἐκείνου τῶν ὅπλων, κάθε ἄλλο ἐργαλεῖον ἐκτὸς τῆς σπάθης, ἠτίμαζε τὴν χεῖρα τοῦ φέροντος. Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι δὲν κάμνομεν οὐδὲν διὰ τῶν δακτύλων ἡμῶν. Ὁ Ψραγκλῖνος ἔγραψεν εὐφυεστάτην ἀναφορὰν τῆς ἀριστερᾶς χειρός, παραπονουμένης ὅτι δὲν διδάσκουσιν αὐτὴν τίποτε, τὰ πάντα δὲ εἰς τὴν ἀδελφήν της δεξιάν.

Ἐν τούτοις, τὰ τρία τέταρτα τῶν ἀνδρῶν ἔχουσι δύο ἀριστεράς. Μεταχειριζόμεθα νόστιμον φράσιν ἵνα χαρακτηρίσωμεν τὴν ἐπιδεξιότητα τῶν γυναικῶν λέγοντες, «Ἔχει δάκτυλα Μοίρας». Ἡμεῖς δὲ τί ἔχομεν; δάκτυλα ὀκνηρά!

— Θὰ ἐπαναλάβω τὸ λόγιον εἰς τὸν ἀδελφόν μου.

— Δὲν ἐτελείωσα· ἡ βελόνη δὲν εἶνε μόνον μέσον τέρψεως, χρησίμου ἀσχολίας, ἢ ὄργανον ἐλεημοσύνης, ἐνίοτε γίνεται διερμηνεὺς τῶν μυχιαιτάτων αἰσθημάτων τῆς καρδίας ἡμῶν. Ἐνθυμεῖσαι πρό τινος, σὲ συνώδευσα μετὰ τῆς μητρός σου, παρά τινι φίλῃ, ἥτις εἶχε νυμφεύσῃ τὴν θυγατέρα της πρὸ ἑνὸς ἔτους· μήτηρ καὶ θυγάτηρ ἦσαν πολὺ ἐνησχολημέναι διὰ τὸ προσδοκώμενον βρέφος, τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο τὸν Ἰανουάριον νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον, καὶ τὸ περιέμενον φιλοστόργως ὡς μήτηρ καὶ ὡς μάμμη· τί ἔκαμνον δὲ ἀναμένουσαι;

— Τὸν ἱματισμόν του. Ὤ, τὸ ἐνθυμοῦμαι· οὐδὲν νοστιμώτερον τῶν μικρῶν ὑποκαμίσων, φορεμάτων καὶ περικνημίδων, διηυθετημένων ἀνὰ δωδεκάδας, τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ δεδεμένων διὰ κυανῶν ταινιῶν· ἦσαν δὲ κυαναῖ διότι ἤλπιζον υἱόν.

— Ἦσαν μάλιστα βέβαιαι. Ἐνῷ δὲ σὺ περιειργάζεσο ταῦτα πάντα ὡς νεᾶνις, ἐγὼ γέρων φιλόσοφος ἐσυλλογιζόμην τὸ μικρὸν ἄγνωστον βρέφος, τὸ ὁποῖον κατέχει ἤδη τοιαύτην θέσιν ἐν τῇ ζωῇ ὅπου δὲν εὑρίσκεται εἰσέτι. Ἐφανταζόμην τί ὄνειρα χαρᾶς, ὑπερηφανείας καὶ τρυφερότητος, ἐπλήρουν τὴν καρδίαν τῶν δύο γυναικῶν. Ὤ, τὰ δάκτυλα αὐτῶν δὲν εἰργάζοντο μόνα! Ἐκεῖναι ἔβλεπον ἤδη τὸ μικρὸν στρογγύλον καὶ τρυφερὸν σῶμα ἐντὸς τῶν ὑποκαμισιδίων, τὴν ἐξυπνον φυσιογνωμίαν του μειδιῶσαν ὑπὸ τὸ ἐλαφρὸν σκουφίδιον.

— Ἀλλὰ δὲν μεταχειρίζονται πλέον σκουφίδια, μοὶ λέγει ἡ μαθήτριά μου, δὲν σκεπάζουν πλέον τὴν κεφαλὴν τῶν βρεφῶν, διὰ νὰ φύεται ἐλευθέρως ἡ κόμη των, καὶ νὰ λαμβάνωσι τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τὴν βλέπωσι φυομένην.

— Τί τὸ θέλεις, εἶμαι τοῦ καιροῦ τῶν σκουφιδίων, καὶ διεῖδον τοιαῦτα ὅπου δὲν ὑπάρχουν· ἀλλ' ὅτι δὲν ὠνειρεύθην εἶνε τὸ αἴσθημα τῶν δύο γυναικῶν· δὲν ἠθέλησαν διὰ τὸ βρέφος των ἠγορασμένον ἱματισμόν· ἐπεθύμουν τὰ πρῶτα πράγματα, ὅσα ἔμελλον νὰ τὸ ἐγγίσωσι, νὰ τὸ προφυλάξωσι ἢ στολίσωσι αὐτό, νὰ τὰ κατασκευάσωσι, αἱ ἴδιαι, ὥστε νὰ αἰσθανθῇ οὕτως εἰπεῖν τὴν ἐπαφὴν τῶν χειρῶν των.

Ἀρκετὰ εἴπομεν περὶ τῶν εὐεργετημάτων τῆς βελόνης καὶ δὲν εἶνε ἅπαντα· τὰ ἔργα της ἔχουσι καὶ τὸ πλεονέκτημα τῆς διαρκείας. Ἐνῷ ἡ ἀνάγνωσις, ἡ μουσική, ἀφίνουσι τερπνήν, καὶ ἐνίοτε βαθεῖαν ἐντύπωσιν, ἀλλ' ἐντύπωσιν μόνον, κάτι τι ἐφήμερον, παροδικόν, τὸ ὁποῖον ἐξαφανίζεται ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, μῆνα κατὰ μῆνα, ἕως ὅτου ἐξαλειφθῇ τέλος καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς μνήμης, τὰ ἐργόχειρα πολλάκις διαφεύγουσι τὸν σκληρὸν τοῦτον νόμον. Ταῦτα ὑπάρχουσι, εἶνε πραγματικά, ψηλαφητά, φαίνονται, δίδονται, διατίθενται, μεταβαίνουσι δὲ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν ὁμιλοῦσι περὶ ἡμῶν εἰς τοὺς ἐγγόνους. Τὰ τέκνα καὶ ἔγγονα τοῦ ἀδελφοῦ σου θὰ καθήσωσιν ἐπὶ τοῦ κλιντῆρος, ὃν τῷ ἐδώρησες, καὶ θὰ λέγωσιν εἰς αὐτὰ «τοῦτο ἐξετελέσθη ὑπὸ τῆς γραίας θείας σας».

— Ἀχ! τὶ διασκεδαστικόν!

— Πρόσθες ὅτι θὰ εἶνε τότε ἔτι ὡραιότερον ἢ σήμερον. Ὁ χρόνος, ἀποσβαίνων ὀλίγον τὰ χρώματα θέλει τὰ καταστήσει ἁρμονικώτερα, θὰ ἐπιρρίψῃ δὲ ἐπ' αὐτοῦ μελαγχολικόν τι, ὡς πᾶν τὸ παρελθόν!

— Ἔλα, μὴ μὲ συγκινῆς.

— Ἂς ἀλλάξωμεν κόσμον καὶ τάξιν, ἀφίνοντες τὰς πλουσίας γυναῖκας. Ἐνθυμεῖσαι εἰς τὴν ἐξοχήν, πλησίον τῆς οἰκείας μας κόρην χωρικήν, Βικτωρίαν τὸ ὄνομα;

— Βέβαια τὴν ἐνθυμοῦμαι· τί καλή, τακτικὴ καὶ καθαρὰ ἦτο! Ποσάκις τὴν ἄνοιξεν, ὅταν ἐξηρχόμην τὴν πρωΐαν νὰ περιπατήσω εἰς τοὺς ἀγρούς, τὴν συνήντων βόσκουσαν τὰς ἀγελάδας της!

— Ναί, ἔκαμνε τοῦτο μέχρι τῆς ἑνάτης, ἀλλὰ μετὰ τὴν ὥραν ταύτην ὅταν ἐπέστρεφε, τί ἔκαμνε;

— Τὴν ἔβλεπα καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐργαζομένην καὶ ὁμιλοῦσαν ἐνῷ ἔκυπτε ἐπὶ τοῦ ἐργοχείρου της.

— Τί ἐργοχείρου; ἐπιδιορθώσεις, ἀνακαινίσεις ὀθονῶν κτλ.; βεβαίως, ἀλλὰ δὲν ἔκαμνε μόνον τοιαῦτα, εἰργάζετο καὶ διὰ μίαν ῥάπτριαν, καὶ διατί;

— Διατί; διὰ νὰ κερδίζῃ, λέγει γελῶσα ἡ μαθήτριά μου.

— Νὰ κερδίσῃ τί; τὴν νυμφικὴν κλίνην της, τὰ ἔπιπλα τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου της, ὥστε τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου εἰσερχομένη ἐν αὐτῷ, νὰ δυνηθῇ νὰ εἴπῃ, «ὅ,τι εὑρίσκεται ἐδῶ τὸ ἐκέρδισεν ἡ βελόνη μου.»

— Ποτὲ δὲν ἐσκέφθην τοῦτο.

— Καὶ ἡ γραῖα Ἐλισάβετ, ἥτις κατοικεῖ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου, πέραν τοῦ δάσους τῆς Ἁγίας... ἔχασε τὸν σύζυγόν της, τὰ τέκνα της ἀνεχώρησαν, εὑρίσκεται μόνη πτωχὴ καὶ ἡμίτυφλος. Πῶς ἐλαφρύνει καὶ συντομεύει τὰς τοσοῦτον μακρὰς καὶ βαρείας ἡμέρας της; προσευχομένη καὶ πλέκουσα: Ὁ θεὸς καὶ ἡ βελόνη της, ἰδοὺ οἱ δύο της παρήγοροι. Βλέπεις ὅτι, τὸ μικρὸν χαλύβδινον στέλεχος, τὸ λεπτόν, εὔθραστον καὶ εὐτελές, διήνυσε τοὺς αἰῶνας ἐν τῇ χειρὶ τῶν γυναικῶν, ὡς ὁ πιστός των σύντροφος, συμμορφούμενον μὲ ὅλας τὰς ἡλικίας, προσαρμοζόμενον εἰς ὅλας τὰς καταστάσεις, καὶ τέλος ἀντιπροσωπεῦον ὅ,τι ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ἱερώτερον καὶ καλλίτερον, μετὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ἐργασίαν! Ὥστε σοὶ κάμνω τὴν πρότασιν, νὰ σχηματίσωμεν οἱ δύο μας, ἐὰν θέλῃς, σύνοδον, ὅπως κανονίσωμεν καὶ προσθέσωμεν εἰς τὸ ἑορτολόγιον μίαν ἔτι ἁγίαν.

— Καὶ ποίαν;

— Τὴν Ἁγίαν Βελόνην!

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΣΚΙΔΑΡΕΣΗ.

Η ΑΠΡΟΣΕΞΙΑ

Οὐδεὶς βεβαίως ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν ἐφαντάσθη ποτέ, ὅτι ἡ ἀπροσεξία δύναται νὰ συγκαταλεχθῇ μεταξὺ τῶν ἀσθενειῶν, διότι ὑπάρχουσι μὲν στιγμαί, καθ' ἃς ἕκαστος ἐξ ἡμῶν εἶνε κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπρόσεκτος, ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἀπροσεξία σπανίως καταντᾷ μέχρι τοῦ βαθμοῦ ἐκείνου τῆς *ἀφῃρημάδας*, ὅθεν παρεκινήθη ὁ ἐξ Ἀμστελοδάμου κύρ. Γκουύ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἔλλειψιν προσοχῆς ὡς ἀσθένειαν καὶ μάλιστα ἀσθένειαν δυσίατον.

Ὑπάρχουσι πολλοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι εἶνε ἀπρόσεκτοι χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζουν. Τοὺς ἐρωτῶμεν π. χ. περὶ τῆς ὑγείας των καὶ μᾶς ἀποκρίνονται μίαν στιγμὴν ἀργότερον — Ναί, περιμένω τὴν γυναῖκά μου! Τοιοῦτοι ἀπρόσεκτοι ἄνθρωποι εἶνε ὅσοι δὲν ἠμποροῦν μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν νὰ συγκεντρώσωσι τὴν προσοχήν των ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου, τοῦτο δὲ συμβαίνει πολλάκις, διότι, ὡς παρετηρήθη, ἀσχολοῦνται μὲ τὴν μύτην των. Ἡ μύτη των εἶνε ἔνοχος καὶ αὐτὴ τοὺς κάμνει ἀπροσέκτους καὶ ἀφῃρημένους.

Τὸ ὄργανον τοῦτο τῆς ὀσφρήσεως, ὡς φαίνεται, θὰ ἐπασχολήσῃ πολὺ ἀκόμη τὰ πνεύματα τῶν φυσιολόγων καὶ παθολόγων· πολλοὶ τὴν κατηγοροῦν, καὶ δικαίως ὅτι αὐτὴ δίδει ἀφορμὴν νὰ γεννηθῇ τὸ ἄσθμα καί τινες ἄλλαι νευρικαὶ δυσπνοιαι. Πᾶσα ἔμφραξις τῆς μύτης προκαλεῖ συχνάκις φυσιολογικὰ φαινόμενα, δὲν εἶνε δὲ ἄπορον ἂν ἔχῃ καὶ ψυχολογικὰς συνεπείας, οἵας παραδέχεται ὁ κ. Γκουύ. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του περὶ τῆς ἀπροσεξίας ὁ ἐξ Ἀμστελοδάμου σοφὸς παραθέτει καὶ παραδείματά τινα, οἷον τὸ ἑξῆς: παῖς τις ἀνέπνεε διὰ τῆς ῥινός του μετὰ μεγάλης δυσκολίας καὶ συγχρόνως ἦτο πάντῃ ἀνίκανος νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του ἀφ' ἑνὸς οἱουδήποτε ἀντικειμέ-

νου. Ὁ κ. Γουὶ ἀφῄρεσε τοὺς ἐν τῇ μύτῃ του εὑρισκομένους ἀδενοειδεῖς καὶ τὴν δίοδον ἀποφράττοντας ὄγκους καὶ ἡ ἀπροσεξία ἐθεραπεύθη.

Μετὰ τὴν ἐγχείρισιν ἔμαθε τὸ παιδίον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν τὸ ἀλφάβητον, ἐν ᾧ πρότερον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνθυμηθῇ πλέον τῶν τριῶν πρώτων γραμμάτων. Ἕτερος ἀσθενὴς εἰκοσαετὴς νεανίας, ἀπὸ ὀκτὼ ἐτῶν ἐζαλίζετο κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ ἐβόμβουν τὰ ὦτά του δεινῶς, ἀφ' οὗ ὅμως ὑπέστη καὶ αὐτὸς παρομοίαν ἐγχείρισιν, ἐργάζεται τώρα ἀνενοχλήτως. Φοιτητής τις εἶχεν ἐπίσης τὴν μύτην του πεφραγμένην καὶ δὲν ἠδύνατο οὔτε κἂν μίαν μόνον ὥραν κατὰ συνέχειαν νὰ μελετήσῃ, ἐθεραπεύθη ὅμως ἅμα ὡς ἀφῃρέθη τὸ ἀποφράσσον τὴν εἴσοδον τοῦ ἀέρος ἐξόγκωμα. Ἐκ τούτων ὅλων δυνάμεθα ἐπὶ τέλους νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπιστήσωμεν εἰς οἱονδήποτε πρᾶγμα διαρκῶς τὴν προσοχήν μας, ὅταν συρώμεθα ἀπὸ τὴν μύτην καὶ ἔχωμεν τὸν νοῦν μας πάντοτε εἰς αὐτὴν προσηλωμένον.

Ἐὰν κατὰ βάθος ἐξετάσωμεν τὸ πρᾶγμα δυσκόλως θὰ δυνηθῶμεν νὰ εὕρωμεν ψυχολογικήν τινα τοῦ φαινομένου ἐξήγησιν, ἐπειδὴ ὑπάρχουν καὶ ἄλλα εἴδη ἀπροσεξίας, οὕτως εἰπεῖν περιωρισμένης. Οὕτω π. χ. ὁ δεῖνα προσέχει μὲν εἰς πᾶν ὅ,τι συμβαίνει γύρω του, ἀλλὰ τὰ χάνει ἅμα ὡς ἀρχίσωμεν νὰ τῷ ὁμιλῶμεν περὶ γεωγραφίας, ὁ τάδε λησμονεῖ ἀμέσως τὰ πάντα ἐκτὸς γεωμετρίας καὶ τῶν ἀξιωμάτων της. Ἕκαστος ἔχει τρόπον τινὰ τὰς ἰδιοτροπίας του καὶ πρὸς ταύτας παραλλήλως βαίνει καὶ ὁ βαθμὸς τῆς ἀπροσεξίας του. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ἐξαφανίζονται ὅλαι αὐταὶ αἱ ἰδιοτροπίαι, ἅμα ὡς περιποιηθῶμεν τὴν μύτην μας, ἡ γεωγραφία καὶ ἡ γεωμετρία γίνονται διὰ τὸν πάσχοντα ἄξια τῆς αὐτῆς προσοχῆς, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι ἀνθρώπιναι γνώσεις.

Ἐξ ὅλων τούτων ἐξάγομεν τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἀπροσεξία εἶνε διατάραξις τῆς ψυχολογικῆς τάξεως, προερχομένη ἐξ ἀνωμαλιῶν τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, αἱ ὁποῖαι ἐμποδίζουν τὴν ῥοὴν τοῦ αἵματος εἰς ἐκείνας τὰς χώρας τοῦ ἐγκεφάλου, ὅπου ὑπάρχουν τὰ κέντρα τῶν ἰδιοφυῶν νοητικῶν δυνάμεων τοῦ ἀτόμου. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει μὴ λησμονῶμεν, ὅταν ἤμεθα ἀπρόσεκτοι, νὰ ζητῶμεν τὴν αἰτίαν εἰς τὴν μύτην μας, τὴν ὁποίαν, οἴκοθεν ἐννοεῖται, δὲν πρέπει ν' ἀφίνωμεν ἀπεριποίητον.

Δρ. Φς.

Ἡ καρδία δέον νὰ προπορεύεται τοῦ πνεύματος καὶ ἡ πρᾴοτης νὰ προηγεῖται τῆς ἀληθείας

ΠΑΝΑΡΧΑΙΟΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟΣ ΘΡΟΝΟΣ

Εἰς τὸ βρετανικὸν Μουσεῖον ἐδωρήθη ἐσχάτως τὸ ἀρχαιότερον ἐκ ξύλου ἀντικείμενον, ὁ θρόνος αἰγυπτίας τινὸς ἡγεμονίδος, βασιλευσάσης περὶ τὸ 1600 π. Χ. Παρόμοιοι θρόνοι καὶ ἕδραι τῆς παλαιᾶς Αἰγύπτου εὑρίσκονται εἰς διάφορα εὐρωπαϊκὰ μουσεῖα, ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν εἶνε τόσον κεκοσμημένος διὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, οὐδὲ φέρει ὅλα τὰ ἐμβλήματα τῆς ἀρχαίας αἰγυπτιακῆς δυναστείας, καθιστῶντα τὴν προέλευσίν του ἀνεπίδεκτον ἀμφιβολίας. Ὁ θρόνος οὗτος φυσικῶς εἶνε πολὺ βεβλαμμένος, ἡ ἕδρα καὶ τὸ ἔρεισμά του ἐξηφανίσθησαν, τὰ λοιπὰ μέρη του ὅμως εἶνε λαμπρότατα. Τὸ ξύλον εἶνε σκληρὸν καὶ βαρύ, βαθύχρουν· οἱ τέσσαρες πόδες ἔχουν σχῆμα χηλῶν τετραπόδου, ἴσως τοῦ Ἄπιος, τοῦ ἱεροῦ τῶν Αἰγυπτίων ζῴου, τὰ πλάγια δὲ φέρουν δύο χρυσοῦς βασιλίσκους, ὧν αἱ οὐραὶ φθάνουν ἑλικοειδῶς μέχρι τῶν χηλῶν. Περιεργίας ἄξια εἶνε καὶ τὰ ἐρείσματα τῶν βραχιόνων, ὁμοίως ἐκ στερεοῦ ξύλου κατεσκευασμένα καὶ ἀποτελούμενα ἐκ δύο ὀρθογωνίων σκελῶν, ὧν τὸ μὲν κάθετον στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἐρείσματος τῆς ῥάχεως, τὸ δὲ ὁριζόντιον ἦτο ὡρισμένον διὰ τοὺς βραχίονας τοῦ καθημένου. Οἱ ἧλοι, οἱ τὰ διάφορα τμήματα συνδέοντες, ἔχουσι στρογγύλας χρυσᾶς κεφαλὰς καὶ οὐδόλως διαφέρουν ἀπὸ τοὺς ὀρειχαλκίνους, τοὺς ὁποίους βλέπομεν εἰς τὰ σημερινὰ ἐκ δέρματος ἔπιπλα.

Ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος εἶνε καθαρώτατοι, οὐδὲν δὲ ἴχνος φέρουσι ξένης ἀναμίξεως καὶ εἶνε ἐσφυρηλατημένοι εἰς τὸ ἀναγκαῖον πάχος.

Ἀλλὰ θὰ εἴπῃ τις ἴσως, πῶς ἀπεδείχθη ὅτι ὁ θρόνος οὗτος πράγματι ἀνήκει εἰς τὴν αἰγυπτίαν ταύτην Βασιλίδα, τὴν Χαιτσεπσώ; Τοῦτο ἀπεδείχθη ἐξ ἐπιγραφῆς ἐπὶ τεμαχίου ξύλου εὑρεθέντος κάτωθεν τοῦ θρόνου καὶ φέροντος τὸ βασιλικὸν καὶ οἰκογενειακὸν ὄνομα τῆς Χαιτσεπσοῦς. Καὶ τὸ ξύλον τοῦτο εἶνε σκληρότατον καὶ πυκνότατον καὶ βαθύχρουν. Εὑρέθησαν πρὸς τούτοις ἐγγὺς τοῦ θρόνου καὶ δύο μικραὶ γυναικεῖαι μορφαὶ ἐκ ξύλου, μετ' ἀπαραμίλλου τέχνης τετορνευμέναι, αἵτινες ἐν κατατομῇ ὁμοιάζουσι πάρα πολὺ πρὸς τὴν καθημένην εἰκόνα τῆς Χαιτσεπσοῦς ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Βερολίνου. Τὰ γυναικεῖα ταῦτα πρόσωπα ἔχουσιν ἀνατολικοὺς χαρακτῆρας, πυκνὰς ὀφρῦς καὶ χείλη σφριγῶντα, χωρὶς ἀμφιβολίας δὲ παριστῶσι τὴν ὀνομαστὴν ταύτην ἡγεμονίδα τῆς ἀρχαίας ἱστορίας.

Ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους Θωτμῆ τοῦ Β'. μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου ἀνεκηρύχθη Βασίλισσα τῆς Αἰγύπτου, συχνάκις δ' εἰκονίζεται ἐν Βασιλικῇ στολῇ, φέρουσα περικεφαλαίαν καὶ ψευδῆ γενειάδα. Ἐπ' αὐτῆς ἀνεπτύχθη πολὺ ἡ αἰγυπτιακὴ ἀρχιτεκτονική, ἧς λείψανα ἔχομεν τὸν μέγαν ναὸν ἐν Δάϋς-ελ-Βαχάρε καὶ τοὺς ὀβελίσκους τοῦ Κάρνακ. Αὐτὴ ἐπιχείρησε προσέτι καὶ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκστρατείαν εἰς τὴν χώραν Σομαλί, εἰς τὰς ἀνατολικὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς. Ἐν Θήβαις εἶχεν ἐξοπλίσῃ πέντε πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἐπανέκαμψαν ἐκ τῆς ἐκστρατείας των πλήρη ξένων προϊόντων, πιθήκων, ἐλεφαντόδοντος καὶ ἄλλων θησαυρῶν. Τὸν ἀπόπλουν καὶ τὴν ἐπάνοδόν των, τὰ κατὰ ταξείδιον συμβάντα, τὴν ἀπόβασιν καὶ τὴν θριαμβικὴν εἴσοδον τῶν στρατιωτῶν ἐν Θήβαις διαιωνίζει μακρὰ σειρὰ ἀναγλύφων καὶ εἰκόνων ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος μεγάλου ναοῦ, αἱ δὲ παραστάσεις αὗται εἶνε σπουδαιόταται διὰ τὴν γνῶσιν τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Εἰς ἀλληλογραφίαν ἐξ Ἡνωμένων πολιτειῶν πρὸς παρισινὴν ἐφημερίδα ἀνευρίσκομεν περιέργους πληροφορίας περὶ τῶν διατρεχόντων ἔν τινι πόλει τῆς πολιτείας τοῦ Κανσάς, διοικουμένη παρὰ γυναικῶν.

Ἡ πόλις Ὀσκαλόζα πρωτεύουσα τῆς κομητείας τοῦ Τζέφφερσεν, ἔχει δισχιλίους κατοίκους, πλεῖστα σχολεῖα δημόσια, τρεῖς τραπέζας, δύο γραμμὰς σιδηροδρομικάς, ναοὺς πολυαρίθμους πάσης θρησκευτικῆς ἀποχρώσεως εἶνε τέλος κοινότης καλῶς ὠργανωμένη, δραστήρια φιλεργὸς καὶ πρὸ πάντων λίαν οἰκονόμος.

Οἱ οἰκονομικοί της ἄρχοντες ὅμως, ἄνθρωποι νωθρότατοι, κατέτρωγον τὰς προσόδους της, ἐπεβάρυνον αὐτὴν δι' ἐπαχθῶν φόρων, ἄφινον δὲ τὰς ὁδοὺς εἰς ῥικτὴν κατάστασιν καὶ οὐδὲν ἀπολύτως ἐξετέλουν ἐκ τῶν καθηκόντων τῆς ἑαυτῶν ἀποστολῆς.

Τόσον πολὺ ἐδυσφόρησαν ἕνεκα τούτου οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, ὥστε χωρὶς ποσῶς νὰ κοινολογήσωσι τὴν ἰδέαν των ἐκ τῶν προτέρων εἰμὴ δύο ἢ τρεῖς μόνον ἡμέρας, εἶπον καθ' ἑαυτούς: «Ἄ! δὲν θέλουν λοιπὸν οἱ ἄνδρες νὰ κάμουν τίποτε!... Πολὺ καλά, θὰ ἐκλέξωμεν γυναῖκας!»

Καὶ ὁλόκληρον τὸ δελτίον τῶν γυναικῶν ὑποψηφίων, δήμαρχος—δηλαδὴ *Δημαρχεία*—πάρεδρος καὶ δημοτικοὶ σύμβουλοι ἐξελέγη πρὸς μεγάλην ἔκπληξιν τῶν δημοτικῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἄρρενος φύλου, οἵτινες δὲν ἀνεμένον ποσῶς τοιοῦτον ἐξοστρακισμόν.

Ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἐξελέγησαν εἰμὴ γυναῖκες ἔγγαμοι, οἰκοδέσποιναι τοῖς πᾶσιν ἀξιοσέβαστοι.

Ἡ δήμαρχος κυρία Λόουμαν λέγει ὅτι ἔχει ἡλικίαν τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν. Εἶνε γυνὴ δραστηρία, γινώσκουσα καλῶς τὰ καθήκοντά της, διατελέσασα δὲ ἐπὶ εἰκοσαετίαν διευθύντρια ἑνὸς τῶν κυριωτέρων σχολείων τῆς Ὀσκαλόζας.

Ἡ νεωτάτη τῶν συμβούλων, κυρία Μίττε-Γκόλδεν εἶνε μόνον εἰκοσιτριῶν ἐτῶν. Εἶνε ἡ εὐειδεστάτη τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου· ἐπὶ τῆς χάριτος τοῦ μειδιάματός της, ἐπὶ τῶν μεγάλων γαλανῶν ὀφθαλμῶν της, ἐπὶ τῆς ἐξαισίας ξανθῆς κόμης της στηρίζουσι πολλοὶ τὰς ἐλπίδας των ὅτι θὰ εἰσρεύσωσι ταχέως τὰ εἰσοδήματα εἰς τὸ ἀποξηρανθὲν δημοτικὸν ταμεῖον.

ΑΣΜΑΤΙΟΝ

Ἀγάπη μου, τί μοῦ ζητᾷς λουλούδια;
δὲν ἔκαμα γιὰ σὲ πολλὰ τραγούδια,
ἄνθη ποῦ μέσα στῆς καρδιαῖς ἀνθίζουν
καὶ πάντοτε ἀμάραντα μυρίζουν;

Ἂν ἤξευρες τί ὄνειρα κ' ἐλπίδες,
τί ἀνοιξιάτικης δροσιᾶς ρανίδες,
τί ῥόδα τῆς ἀγάπης καὶ τί κρίνα
ἔπλασαν τὰ τραγούδια μου 'κείνα!

Μ' ἂν μερικὰ πικρὸ φαρμάκι στάζουν
καὶ ἦνε μὲ ἀγκάθια στολισμένα,
τὰ φύλλα των ἂν ἦνε ματωμένα,

Ἀπ' τὴν πληγὴ ποῦ μῶχεις καταφέρει
δὲν πταίω 'γώ· τὸ ἄπονό σου χέρι.
Πίκρας τὰ πότισες φαρμάκι βγάζουν.

Ἀριστομενης Προβελεγιος.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Οὐδὲ πνεῦμα ἄνευ φωτός, οὐδὲ πνεῦμα ἄνευ ὀμματοδέσμου, Ἡ εὐτυχία τῆς ζωῆς ἀπαιτεῖ ἐνίοτε ἑκουσίαν τύφλωσιν.

—

Ὁ φόβος τοῦ θεοῦ εἶνε τόσον ἀναγκαῖος ὅπως συγκρατήσῃ ἡμᾶς ἐν τῷ ἀγαθῷ, ὅσον ὁ φόβος τοῦ θανάτου ὅπως συγκρατήσῃ ἡμᾶς ἐν τῇ ζωῇ.

—

Ἡ ποινὴ ἐκείνων οἵτινες πολὺ ἠγάπησαν τὰς γυναῖκας εἶνε νὰ ἀγαπῶσιν αὐτὰς πάντοτε.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Βοστώνῃ μετεχειρίσθησαν τελευταῖον τὴν ἀρχὴν ἐφ' ἧς στηρίζεται ὁ φωνογράφος πρὸς κατασκευὴν πλαγγόνων, ὁμιλουσῶν ὄχι μόνον λέξεις ἑνιαίας ἀλλὰ καὶ μικρὰς φράσεις. Αἱ κοῦκλαι αὗται φέρουσιν ἐντὸς αὐτῶν ἐργαλεῖον ὀνομαζόμενον φωνόγραμμα τὸ ὁποῖον διὰ τῆς πιέσεως μικροῦ κομβίου τίθεται εἰς κίνησιν καὶ ἐκβάλλει ἀνθρωπίνους φθόγγους. Τὸ μηχάνημα δὲ τοῦτο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δέον νὰ χορδίζηται. Ὡς εἰκὸς τοιαῦται κοῦκλαι ὁμιλοῦσι πάντοτε τὰς αὐτὰς λέξεις π. χ. «Μαμμά, ἀγαπητή μου μαμμά, μὴ μὲ πλύνῃς σήμερα, τὸ νερὸ εἶνε κρύο» ἢ «Καλὲ παππά, θὰ πάμε σημερα περίπατο;» ἢ «Εἶμαι μικρὸ παιδάκι, μὰ ἡ καρδιά μου εἶνε καθαρά» κ.τ.λ. Ἡ ἐντύπωσις ὧν προξενοῦσι τοιαύτη πλαγγόνες φυσικῷ τῷ λόγῳ εἶνε κωμικωτάτη. Τοιαῦται δὲ κοῦκλαι θὰ ἔλθωσι βεβαίως κατὰ τὸ προσεχὲς νέον ἔτος καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ὁ καθηγητὴς Hasse ἔκαμε τελευταῖον λίαν ἐνδιαφέρουσαν ἀνακοίνωσιν ὡς πρὸς τὴν ἀσυμμετρίαν τοῦ προσώπου. Ἀφορμὴν δὲ εἰς τοῦτο ἔδωκεν ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου καὶ ἡ πεπλανημένη γνώμη ἑτέρου καθηγητοῦ, τοῦ Henke, περὶ τῆς συμμετρίας τοῦ προσώπου τῆς θεᾶς. Ὁ Hasse εὗρεν ὅτι τὸ περίφημον τοῦτο ἄγαλμα ἀνατομικῶς εἶνε ὀρθότατα ἐπεξειργασμένον, ἐνῷ ὁ Henke εἶχεν εὕρει λοξότητα τοῦ προσώπου τῆς Ἀφροδίτης. Ὁ Hasse λοιπὸν ἀνακοινοῖ ἐν τῷ Ἀρχείῳ τῆς Ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας» τὸ ἐκπληκτικὸν γεγονὸς ὅτι λοξὸν πρόσωπον δὲν ἔχει μόνον ἡ Ἀφροδίτη, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ἡμεῖς οἱ θνητοί, ἡ δὲ ἀσυμμετρία αὕτη περιορίζεται εἰς τὸ ἄνω ἥμισυ τοῦ προσώπου. Τὸ στόμα καὶ ἡ σιαγὼν εἶνε ἐντελῶς συμμετρικά. Ἐν γένει δὲ τὸ ἀριστερὸν ἥμισυ τοῦ κρανίου ὑπερτερεῖ τὸ δεξιὸν ἕνεκα μείζονος ἀναπτύξεως τοῦ ἀριστεροῦ ἡμίσεος τοῦ ἐγκεφάλου, ἡ δε ῥίς, ὡς γνωστὸν ἀποκλίνει συνήθως πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερά. Ἐπίσης ἡ δεξιὰ χώρα τῶν ὀφθαλμῶν κεῖται ὑψηλότερον τῆς ἀριστερᾶς, ὁ δὲ ἀριστερὸς ὀφθαλμὸς εἶνε ἐγγύτερος πρὸς τὴν μέσην γραμμὴν τοῦ προσώπου. Τὸ αὐτὸ λεκτέον καὶ περὶ τῶν ὤτων.

Κατὰ ἀρχαῖον ἔθιμον τὰ πρῶτα κεράσια ἐν Ἰταλίᾳ προσφέρονται εἰς τὸν Πάπαν. Τὰ ἰταλικὰ φύλλα γράφουσιν ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα τὰ πρῶτα κεράσια, ἔφαγεν ὁ ἅγιος Πατὴρ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἤτοι τῇ 25 Ἀπριλίου (13 καθ' ἡμᾶς).

Τὸ ἔλαιον τῶν γιγάρτων. — Ἐν Ἰταλίᾳ ἤρχισεν ἡ παραγωγὴ ἐλαίου ἐδωδίμου ἐκτάκτου εἴδους, ὅπερ θὰ εἰσαχθῇ ἴσως καὶ εἰς τὴν τροφὴν κατὰ παράδοξον τρόπον. Τὸ ἔλαιον τοῦτο ἡ ὀσημέραι προαγομένη βιομηχανία συνάγει ἐκ τῶν γιγάρτων (κουκουτσιῶν, τῶν σταφυλῶν. Παρασκευάζεται δὲ κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον: Ξηραίνονται καλῶς νὰ στέμφυλα ἐξελθόντα τοῦ πιεστηρίου, ἔπειτα ἐκχωρίζονται τὰ γίγαρτα καὶ καθαρίζονται κοσκινιζόμενα. Καθαρισθέντα δὲ καὶ ξηρανθέντα καλῶς ἀλέθονται ὡς σῖτος καὶ μεταποιοῦνται εἰς ἄλευρον. Τὸ ἄλευρον τοῦτο, ὅπερ πρέπει νὰ εἶνε λεπτότατον, ῥίπτεται τότε εἰς λέβητας ἔχοντας διπλῆν βάσιν, ἵνα κυκλοφορῇ διὰ τοῦ μεταξὺ κενοῦ ῥεῦμα ἀτμοῦ· προστίθενται τρεῖς λίτραι ὕδατος εἰς 10 χιλιόγραμμα ἀλεύρου καὶ φέρεται τὸ μίγμα εἰς θερμότητα 80 βαθμῶν ἑκατονταβάθμου θερμομέτρου, ἐν ᾧ διὰ καταλλήλου ὀργάνου ἡ μάζα ἀναταράσσεται καλῶς ἐν τῷ μεταξύ. Ἡ οὕτω παρασκευασθεῖσα θερμὴ καὶ ῥευστὴ μάζα φέρεται τότε εἰς τὸ ὑδραυλικὸν πιεστήριον καὶ πιέζεται ὡς ἡ ἐξ οἱωνδήποτε ἐλαιοφόρων κόκκων, οἷων τῶν τοῦ λίνου, κτλ. παραγομένη μάζα, ἀφ' οὗ λειοτριβηθῶσι. Ἑκατὸν κοιλὰ γιγάρτων παρέχουσι δέκα κοιλὰ ἐλαίου.

Τὰ γίγαρτα δὲν εἶνε πολὺ ἄφθονος ὕλη, ὥστε νὰ δύναταί τις νὰ προείπῃ ὅτι θὰ συντελέσῃ πολὺ εἰς τὴν ἐλαιοπαραγωγήν. Ἀλλὰ τὸ οὕτω ἐπιτυγχανόμενον προϊὸν κέκτηται ὡς λέγουσιν, εὐωδίαν τινὰ ἰδιαιτέραν καὶ ἐξαιρέτους λιπαρὰς ἰδιότητας, ἅτινα τὸ καθιστῶσι περιζήτητον εἰς τοὺς μυροπώλας.

Ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ τῶν ἡμερολογίων τῶν ἀδελφῶν de Goncourt ὑπάρχει διήγησις τοῦ Lefevre de Behain πρώην γραμματέως τῆς γαλλικῆς πρεσβείας ἐν Βερολίνῳ συνοδεύσαντος τὸν Benedette ἐν ἔτει 1866 εἰς τὸ κύριον Πρωσικὸν κατάλυμα. Οὗτος διηγεῖτο εἰς τὸν Goncourt περὶ τοῦ Βίσμαρκ τὰ ἑξῆς: «Αὐτὸς ὁ Βίσμαρκ εἶνε τοῦ διαβόλου ἄνθρωπος Ὅταν ἐταξείδευον εἰς τὴν Βιέννην μετὰ τὴν μάχην τῆς Σαδόβας εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῇ 15 Ἰουλίου κατὰ τὰς δύο τῆς πρωΐας καθήμενον εἰς τὴν κλίνην του Ἀνεγίνωσκε... καὶ τί ἀνεγίνωσκε; Μόλις θὰ τὸ πιστεύσητε... ἀνεγίνωσκε τὸ μυθιστόρημα τοῦ Paul Feval τὸ Hôtel Carnavalet. ! . .»

— Παίρνω ἀπὸ τὸν πατέρα σου 5 τάλληρα, ἔπειτα παίρνω ἄλλα 7 τί ἔχω τότε;

— Χρέος, δάσκαλε.

Εἰς τὰ θαλάσσια λουτρά!

Ὁ τριετὴς Μιμίκος. Μαμᾶ, ἐγὼ θὰ μπῶ μὲ τὴς κάλτσαις 'ς τὴ θάλασσα σήμερα.

Ἡ μήτηρ: Γιατί; τί ἀνοησίαις εἶνε αὐταίς;

Μιμίκος. — Γιατί ἡ Μαρίκα εἶπε πῶς κρύωσαν τὰ πόδια της ἅμα πάτησε 'ς τὸ νερό.

— Καὶ νομίζεις λοιπὸν ἰατρὲ ὅτι τὸ κάπνισμα βλάπτει;

— Βεβαίως· παρατήρησε τὰς καμινάδας. Ἐκεῖναι ὅπου καπνίζουν ὀλιγώτερον εἶναι αἱ καλλίτεραι.

Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν Καταστημάτων ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ. 1888 —1332